

Het boek Openbaring

Openbaring 1

1. Openbaring van Jezus Christus, die God Hem gegeven heeft om Zijn dienstknechten te laten zien wat spoedig moet geschieden, en die Hij door Zijn engel gezonden en aan Zijn dienstknecht Johannes te kennen heeft gegeven.
2. Deze heeft van het Woord van God getuigd en van het getuigenis van Jezus Christus, alles was hij gezien heeft.
3. Zalig is hij die leest en zijn zij die horen de woorden van de profetie, en die in acht nemen wat daarin geschreven staat, want de tijd is nabij.
4. Johannes aan de zeven gemeenten die in Asia zijn: Genade zij u en vrede, van Hem Die is en Die was en Die komt, en van zeven Geesten, Die voor Zijn troon zijn,
5. en van Jezus Christus, Die de getrouwe Getuige is, de Eerstgeborene uit de doden en de Vorst van de koningen der aarde, Hem Die ons heeft liefgehad en ons van onze zonden gewassen heeft in Zijn bloed,
6. en Die ons gemaakt heeft tot koningen en priesters voor God en Zijn Vader, Hem zij de heerlijkheid en de kracht in alle eeuwigheid. Amen.
7. Zie, Hij komt met de wolken, en elk oog zal Hem zien, ook zij die Hem doorstoken hebben. En alle stammen van de aarde zullen rouw over Hem bedrijven. Ja, amen.
8. Ik ben de Alfa en de Omega, het Begin en het Einde, zegt de Heere, Die is en Die was en Die komt, de Almachtige.
9. Ik, Johannes, die ook uw broeder ben en deelgenoot in de verdrukking en in het Koninkrijk en in de volharding van Jezus Christus, was op het eiland genaamd Patmos, omwille van het Woord van God en het getuigenis van Jezus Christus.
10. Ik was in de geest op de dag des Heeren en ik hoorde achter mij een luide stem, als van een bazuin,
11. die zei: Ik ben de Alfa en de Omega, de Eerste en de Laatste, en: Wat u ziet, schrijf dat op een boekrol en stuur het aan de zeven gemeenten die in Asia zijn: Naar Efeze, naar Smyrna, naar Pergamus, naar Thyatira, naar Sardis, naar Filadelfia en naar Laodicea.
12. En ik keerde mij om, om de stem te zien die met mij had gesproken. En toen ik mij had omgekeerd, zag ik zeven gouden kandelaren.
13. En temidden van de zeven kandelaren zag ik Iemand Die op de Zoon des mensen leek, gekleed in een gewaad tot op de voeten, en op de borst omgord met een gouden gordel;
14. en Zijn hoofd en haar waren wit, als witte wol, als sneeuw, en Zijn ogen waren als een vuurvlam,
15. en Zijn voeten waren als blinkend koper, gloeiend gemaakt in een oven, en Zijn stem klonk als het geluid van vele wateren.
16. En Hij had zeven sterren in Zijn rechterhand en uit Zijn mond kwam een tweesnijdend scherp zwaard; en Zijn gezicht was zoals de zon schijnt in haar kracht.

17. En toen ik Hem zag, viel ik als dood aan Zijn voeten, en Hij legde Zijn rechterhand op mij en zei tegen mij: Wees niet bevreesd, Ik ben de Eerste en de Laatste,
18. en de Levende, en Ik ben dood geweest en zie, Ik ben levend tot in alle eeuwigheid. Amen. En Ik heb de sleutels van het rijk van de dood en van de dood zelf.
19. Schrijf nu op wat u hebt gezien, en wat is, en wat hierna zal geschieden.
20. Het geheimenis van de zeven sterren die u in Mijn rechterhand hebt gezien, en van de zeven gouden kandelaren is: De zeven sterren zijn de engelen van de zeven gemeenten, en de zeven kandelaren die u hebt gezien, zijn de zeven gemeenten.

Openbaring 2: 1-7

1. Schrijf aan de engel van de gemeente in Efeze: Dit zegt Hij Die de zeven sterren in Zijn rechterhand houdt, Die temidden van de zeven gouden kandelaren wandelt:
2. Ik ken uw werken, uw inspanning en uw volharding, en weet dat u slechte mensen niet kunnen verdragen, en dat u hen op de proef hebt gesteld die van zichzelf zeggen dat zij apostelen zijn, maar het niet zijn, en dat u hebt ontdekt dat zij leugenaars zijn.
3. En u hebt moeilijkheden verdragen, en volharding getoond. Om Mijn Naam hebt u zich ingespannen en u bent niet moe geworden.
4. Maar Ik heb tegen u dat u uw eerste liefde hebt verlaten.
5. Bedenk dan van welke hoogte u bent gevallen en bekeer u en doe de eerste werken. Maar zo niet, dan kom Ik spoedig bij u en zal uw kandelaar van zijn plaats wegnemen, als u zich niet bekeert.
6. Maar dit hebt u voor, dat u de werken van de Nicolaiëten haat, die ook Ik haat.
7. Wie oren heeft, laat hij horen wat Geest tegen de gemeenten zegt. Wie overwint, hem zal Ik te eten geven van de Boom des levens, die midden in het paradijs van God staat.

Onderstaande toevoeging hebben we overgenomen uit het boek "Handelingen der Gemeente, deel 1, van Apostelen tot reformatie" van R.H. Matzken

Kenmerken van de locale gemeente

Dit is een gemeente waarover we veel in de Bijbel lezen, namelijk in Handelingen 19 en 20 en ook in de brief van Paulus aan de Efeziërs. De naam van de plaats houdt verband met 'verzaken', laten gaan, wat ook de kern is van haar zwakte (vers 4). Het is dus een teruggevallen gemeente: uiterlijk bezit ze alles, maar het wezen (de eerste liefde) ontbreekt, en dit is een typisch kenmerk van de tweede generatie, die het niet zelf heeft meegemaakt, maar als vanzelf sprekend de voorrechten kreeg overgeleverd.

De stad Efeze was de hoofdstad van de Romeinse provincie Asia. Daar was de hoofdzetel van de regering gevestigd, en het was dan ook een grote en moderne wereldstad in de dagen van Paulus en van Johannes. Hoewel Efeze als van ouds bekend is, was het verwoest geweest en later, in 2807 BC geheel opnieuw gebouwd door de Diadochen koning

Lisimagus. Deze was een van de generaals van het leger van Alexander de Grote en kreeg na diens dood een deel van zijn rijk toegewezen. Efeze lag centraal aan de rivier de Caijster, die werd gevormd vanuit vier dalen. Door die dalen liepen de verbindingen met de hoogvlakte van Asia, waaronder ook de doorgaande handelsroutes. Als gevolg daarvan was Efeze een belangrijke handels en havenstad, met name ook door zijn natuurlijke baai (die naderhand is verzand).

Daarnaast gold Efeze ook als 'derde heilige stad' (na Jeruzalem en Athene) vanwege het beeld en de tempel van de 'hemelkoningin' Artemis, latijn Diana. Dit gold als een van de zeven wereldwonderen der oudheid. Deze 'koningin des hemels' komt al door alle eeuwen voor zij het onder verschillende namen. Jeremia noemt haar al, en onder Achab was koningin Izebel de hogepriesteres van haar als Astarte. De Egyptenaren kende haar als Isis of 'moeder gods', later kenden de Grieken haar als Aphrodite, Latijn, Venus. Zij is de uitbeelding van de oorlog en de jacht en van de vruchtbaarheid en de liefde, een Wonderlijke combinatie. In haar worden zowel het hoogste als het laagste van de vrouw verenigd: het onbevleete maagdelijke en de zedeloosheid van de vruchtbaarheidsriten. Later – in de periode van Pergamum en van Thyatira – werd zij door de kerk Maria genoemd, en de Islam kent haar onder de naam Fatama, 'alles wat goddelijk is in de vrouw'.

De werken de Nicolaiëten

In handelingen 20 vers 29 en 30 waarschuwt Paulus de oudsten van de gemeente dat 'grimmige wolven bij u zullen binnenkomen, die de kudde niet zullen sparen; en dat uit uw eigen midden mannen zullen opstaan die de waarheid verdraaien om de discipelen weg te trekken achter zich aan.' Hier in Openbaring 2:6 worden deze 'wolven' en 'mannen uit hun eigen midden' de 'Nicolaiëten' genoemd. Dit was geen nieuwe sekte, maar een groepering binnen de gemeente die bezig was om een 'priesterlijke orde' ingang te doen vinden. Daarmee werd dus een onderscheid gemaakt tussen geestelijken en leken, een voorloper dus van wat later het pausdom zou gaan vormen. Het woord zelf betekent volks-overheersers, wat niko betekent overwinnen en laos betekent volk. Dit leidt dus tot de meest ernstige vorm van discriminatie binnen de Gemeente van Christus, namelijk van geestelijken die heersen over de leken. Dit is direct en flagrant in tegenspraak met het gebod van Christus in Mattheüs 23:8-10 waar we lezen:

Mattheüs 23:8-10

Maar u mag zich geen rabbi laten noemen, want Een is uw Meester, namelijk Christus; uw bent allen broeders.

En u mag niemand op de aarde uw vader noemen, want Een is uw Vader, namelijk Hij Die in de hemelen is.

En u mag niet meesters genoemd worden, want Een is uw Meester, namelijk Christus.

In plaats van een eenvoudige gemeente en levensstijl (Vergelijk Psalm 86:11 en Mattheüs 6:22) worden nu allerlei dingen der mensen de gemeente binnen gebracht, die deels berusten op de oude religie van Babylon (de Chaldeeën) en deels oudtestamentische priesterdienst.

Psalm 86:11

Leer mij, HEERE, Uw weg, ik zal in Uw waarheid wandelen, maar mijn hart een om Uw Naam te vrezen.

Mattheüs 6:22

De lamp van het lichaam is het oog; als dan uw oog oprecht is, zal heel uw lichaam verlicht zijn.

Precies datgene waarvoor Jacobus waarschuwt, (Jacobus 2:1-4), wordt nu gepropageerd door bisschoppen, kardinalen, magisters, paters en anderen.

Jacobus 2:1-4

Mijn broeders, heb het geloof in onze Here Jezus Christus, de Heere de heerlijkheid, zonder aanzien des persoons.

Want als in uw samenkomst een man zou binnenkomen met een gouden ring aan zijn vinger, in sierlijke kleding, en er kwam ook een arme man in haveloze kleding,

en u zou hoog opzien tegen hem die de sierlijke kleding draagt, en tegen hem zeggen: Gaat u hier zitten op een mooie plaats, en u zou tegen de arme zeggen: gaat u daar maar staan, of ga hier zitten bij mijn voetbank,

hebt u dan niet onder elkaar een onderscheid gemaakt en bent u zo geen rechters geworden met verkeerde overwegingen?

Hiermee wordt de gemeente als geheel beroofd van haar Koninklijke priesterdom (1 Petrus 2:9, Openbaring 5:10) en gebracht op het lage niveau van de zogenaamde mysterie-religies zoals de mithra verering.

1 Petrus 2:9

Maar u bent een uitverkoren geslacht, een koninklijk priesterschap, een heilig volk, een volk dat God Zich tot Zijn eigendom maakte; opdat u de deugden zou verkondigen van Hem Die u uit de duisternis geroepen heeft tot Zijn wonderbaar licht.

Openbaring 5:10

En U hebt ons voor onze God gemaakt tot koningen en priesters, en wij zullen als koningen regeren over de aarde.

De Efeziërs hadden een diepe afkeer van deze praktijken en wezen ze vierkant af. Daarvoor werden zij door de Heer geprezen omdat ook Hij deze werken der Nicolaieten haat.

Periode is 70 – 313 na Christus.

Openbaring 2:8-11

8. En schrijf aan de engel van de gemeente in Smyrna: Dit zegt de Eerste en de Laatste, Die dood is geweest en weer levend is geworden:
9. Ik ken uw werken, verdrukking en armoede – u bent echter rijk – en Ik ken de lastering van hen die zeggen dat zij Joden zijn, maar het niet zijn; zij zijn namelijk een synagoge van de satan.

10. Wees niet bevreesd voor wat u lijden zult. Zie, de duivel zal sommigen van u in de gevangenis werpen, opdat u verzocht wordt. En u zult een verdrukking hebben van tien dagen. Wees trouw tot in de dood, en Ik zal u de kroon van het leven geven.
11. Wie oren heeft, laat hij horen wat de Geest tegen de gemeenten zegt. Wie overwint, zal zeker geen schade toegebracht worden door de tweede dood.

Smyrna - wilde beesten tien koningen lang

Kenmerken van de locale gemeente

Evenals Efeze lag ook Smyrna aan Egeïsche zee, zo'n 70 km noordwaarts. De stad is thans bekend onder de naam Izmir, een belangrijke stad. Smyrna was een belangrijk handelscentrum, met name voor de vele kostbare balsemsorten en specerijen uit het Midden-Oosten, waaronder ook nardus en mirre, en aan dit laatste heeft zij waarschijnlijk haar naam te danken. Evenals Efeze was de stad van oude oorsprong, verwoest en onder Alexander de Grote door Antigonos herbouwd. Smyrna is dus typisch de stad van de 'zalven der wereld', kostbaar en welriekend, maar juist daarin is haar betekenis 'pseudo', net - alsof, en voor datgene dat echt is betekent het bitterheid (de betekenis van de naam mirre) en verdrukking. Evenals in het OT wordt namelijk ook hier het echte door het valse gesmaad en vervolgd, vergelijk Galaten 4:29; 1 Petrus 2:12.

Galaten 4:29

Maar zoals destijds hij die naar het vlees geboren was, hem vervolgde die naar de Geest geboren was, zo is het ook nu.

1 Petrus 2:12

Houd uw levenswandel onder de heidenen goed; opdat zij die nu van u kwaadspreken als van kwaaddoeners, door de goede werken die zij in u waarnemen, God verheerlijken mogen op de dag dat er naar hen omgezien wordt.

Smyrna is dus het beeld van verleiding, het doen alsof, Openbaring 2:9, en van verdrukking, Openbaring 2:9-10. Aan deze gemeente is het martelaarschap beschoren, en zij die getrouw zijn tot de dood en niet versagen of hun Heer verloochen, ontvangen de overwinnaarskroon (stephanos), de kroon des levens, de martelaarskroon.

Synagoge des satans

Dit is de naam die gegeven wordt aan hen die 'menselijk' denken. Dit is op zichzelf nog niet zo erg, ware het niet dat in de confrontatie met 'de dingen van God' zij die bedacht zijn op 'de dingen der mensen' hiermee tot instrumenten van satan worden.

Mattheüs 16:23

Maar Hij keerde Zich om en zei tegen Petrus: Ga weg achter Mij satan! U bent een struikelblok voor Mij, want u bedenkt niet de dingen van God, maar die van de mensen.

Daaruit blijkt dat naam-Joden en naam-christenen een veel groter gevaar zijn voor de waarachtige gemeente Gods dan gewone heidenen. Dat blijkt wel u het leven en sterven

van Jezus, en ook uit de hele handelingen der apostelen komt dit naar voren. Het oordeel Gods zal deze des te zwaarder treffen. Wereldsgezindheid bij religieuze mensen is dus het ergste wat er is, en hun pseudo of namaak impliceert bitterheid voor Gods kinderen. Zelf zijn deze mensen te vroom om hun handen aan hen te slaan, maar zij geven anderen daartoe de opdracht, (Handelingen 23:2) om zelf hun handen schoon te houden en rustig hun sabbat (Johannes 19:31), hun Te Deum (Bartholomeüs nacht) of hun Eucharistie (afslachting van moslims in Jeruzalem door de kruisvaders) te kunnen vieren.

Handelingen 23:2

Maar de hogepriester Annanias beval hen die bij hem stonden hem op de mond te slaan.

Johannes 19:31

Opdat de lichamen niet aan het kruis zouden blijven op de sabbat, omdat het de voorbereiding was (wat de dag van die sabbat was een grote dag), vroegen de Joden dan aan Pilatus of hun benen gebroken en zij weggenomen mochten worden.

Deze 'godsdienst' wordt door Christus hier 'satansdienst' genoemd, hun vroomheid die met het bloed der heiligen is bevekt.

Tien dagen lang

Hiermee wordt de duur van de grote christenvervolgung aangeduid. Al in AD 56 werd Polycarpus, bisschop van Smyrna, levend op de helling of 'Pagos' verbrand. Kort daarna werd de hele helling met bloed geverfd van 1500 christenen, die daar tegelijk de marteldood stierven, en enkele dagen later nog eens 800. In figuurlijke zin heeft het woord 'tien dagen' betrekking op de tien koningen op keizers, dus de tien regeerperiodes van de opeenvolgende Romeinse keizers tussen 170 en 313, waarin zeven grote christenvervolgingen plaatsvonden. Gerekend van Ceasar Nero, die in AD 64 de troon besteeg, waren het tot en met keizer Diocletianus precies tien grote christenvervolgingen. Hieraan kwam een einde toen met keizer Constantijn een geheel nieuwe periode aanbrak.

Periode 170 - 313

Openbaring 2:12-17

12. En schrijf aan de engel van de gemeente in Pergamus: Dit zegt Hij Die het twee snijdende. scherpe zwaard heeft:
13. Ik ken uw werken en weet waar u woont, namelijk waar de troon van de satan is. U houdt vast aan Mijn Naam, en u hebt het geloof in Mij niet verloochend, zelfs niet in de dagen van Antipas, Mijn trouwe getuige, die gedood werd bij u, waar de satan woont.
14. Maar Ik heb enkele dingen tegen u, namelijk dat u daar mensen hebt die zich houden aan de leer van Bileam, die Balak leerde voor de Israëlieten een struikelblok neer te leggen, opdat zijn afgoden offers zouden eten en hoererij bedrijven.
15. Zo hebt u er ook die zich houden aan de leer van de Nicolaieten en dat haat Ik.
16. Bekeer u. En zo niet, dan kom Ik spoedig bij u en zal Ik tegen hen oorlog voeren met het zwaard van Mijn mond.

17. Wie oren heeft, laat hij horen wat de Geest tegen de gemeenten zegt. Aan wie overwint, zal Ik van het verborgen manna te eten geven, en Ik zal hem een witte steen geven met op die steen een nieuwe naam geschreven, die niemand kent dan wie hem ontvangt.

Pergamum (als de kerk met de koning wordt getrouwd)

Kenmerken van de locale gemeente

Evenals Efeze en Smyrna lag Pergamum aan de Egeïsche zee, 150 km ten noorden van Efeze. Pergamum was niet zo'n handelsstad als Efeze en Smyrna, was een oude koningsstad gebouwd door de koningen Eumenes I en II, onder welke laatste koning de stad het toppunt van haar bloei bereikte, 179 - 159 voor Christus. Hoewel Efeze de hoofdstad van Asia was was Pergamum de residentie, net als bij ons Amsterdam en Den Haag. De stad was prachtig gebouwd, aan zee en tegen de berghelling. Op de top van die helling lag de grote koningsburcht, terwijl op het dak daarvan het grote altaar van Zeus was gebouwd.

Pergamum was ook de zetel van het hoog-gerechtshof en bezat een enorme bibliotheek die kon wedijveren met de bibliotheek van Alexandrië, de plaats van 70 Joods geleerden het OT in het Grieks hadden vertaald, de zogenaamde Septuagint, of wel LXX. De boeken werden toen nog niet op papier gedrukt, maar perkamenten rollen, van dierenhuiden gemaakt, waren allerlei handschriften geschreven en overgeschreven. De naam 'perka-ment' is waarschijnlijk van de stadsnaam afkomstig. Aan deze bibliotheek was ook een universiteit verbonden, die voornamelijk bestond uit een medische faculteit.

De naam Pergamum is samengesteld uit 'Purgos' dat toren of burcht betekent, 'Gamos' dat huwelijk betekent. Het was de plaats waar het westen (Griekenland) en het oosten (Babylon) aan elkaar gekoppeld waren. De verbindende schakel daarbij koning Attalus III, priester-koning van de Chaldeeën. De koppeling betrof ook overheid en religie, wat duidelijk uitkwam in de constructie van de regeringsburcht.

De troon des satans

Deze term slaat op de geestelijke achtergrond van de wereldse overheid. Deze was belichaamd in de persoon van Attalus III, die uit Chaldea moest vluchten en door wie satan zijn troon overbracht van Babylon naar Pergamum. Dit leidde in het begin tot vervolging, zoals van Antipas, die in de brief wordt genoemd, maar later leidde dit tot de 'koppeling' van kerk en staat. In Pergamum ontwikkelde zich een satanische pseudo-drie-eenheid, namelijk:

- Zeus, de oppergod der Grieken troonde bovenop de koningsburcht op de top van de heuvel, de 'Pergos' van de stad was dus met de hoogste god gekroond en de regering (en dus ook alle burgers) stond onder zijn gezag.
- De tweede tempel van de stad was gewijd aan de Romeinse keizer, die als 'heer' werd verheerlijkt en aanbeden. De eerste keizer die werd gekroond was Julius Caesar, die na zijn kroning de naam aannam van Divinus Julius, de goddelijke Julius wat hij beschouwde zichzelf als de zoon der goden en liet zich daarom als 'heer' vereren.

- De derde afgod was Aerklepios Sooter, die werd vereerd onder het beeld van de slang, nog steeds het symbool van de artsen, de esculaap. Hij werd vereerd als de god van de geneeskunde en kon alle zieken genezen, en volgens zeggen zelfs doden opwekken.

Deze Aerklepios werd van tijd tot tijd uit de tempel genomen, onder een baldakijn gezet en in processie door de straten gedragen. Iedereen die deze processie tegenkwam moest dan neerknielen en deze god hulde bewijzen, op straffe des doods. De priesters die deze afgod ronddroegen brachten zichzelf in extase, zij gingen 'orakelen' of 'profeteren' spraken in tongen en brachten die geestvervoering dan over op de omstanders, van wie er velen genazen. Sooter kan ook vertaald worden als therapeut, genezer en was dus eigenlijk een pseudo heiland.

In Pergamum zien we dat overheid, wetenschap en geschriften stellig niet 'waardenvrij', maar dat deze hier staan onder de oppermacht van de afgoden. Zij beloven en schenken veel voorspoed, maar beheersen de lichamen en zielen der mensen, wat ook Openbaring 18:13 zegt.

Openbaring 18:13

...en kaneel, reukwerk, mirre, wierook, wijn, olie, meelbloem en tarwe, lastdieren en schapen, paarden en wagens, en lichamen en zielen van mensen.

De leer van Bileam

Wat deze leer inhoudt wordt duidelijk uit het lezen van Numeri 22-25. Toen het volk I sraël op weg naar Kanaän het land Moab had bereikt zond Balak, de koning van Moab, boden naar de tovenaer Bileam de zoon van Beor, die helemaal in het noord-oosten bij de Eufraat woonde. Daarmee beoogde hij een krachtige vervloeking te werpen op het volk van de Allerhoogste, maar de HEER stond dat niet toe. Daarop stelde aan Balak voor dat hij de I sraëlieten zou uitnodigen voor hun ontuchtige feesten van Baäl-Peor, waar zij zich aan elkaar koppelden.

Numeri 25:3

Toen I sraël zich zo aan Baäl-Peor koppelde, ontbrandde de toorn van de HEERE tegen I sraël.

Op deze wijze werd I sraël in een valstrik gelokt, waardoor de toorn des HERE tegen hen ontbrandde: wat niet gelukt was door toverij lukte nu wel door hoererij.

De leer van Bileam en de naam Pergamum zijn dus nauw met elkaar verbonden en zijn typerend voor het beginsel van 'koppeling': de vriendschap der wereld is vijandschap tegen God, omdat de wereld staat onder het gezag van machtige afgoden: de pseudo-vader Zeus, de pseudo-zoon Caesar, en de pseudo-geest Aerklepios.

De leer de Nicolaieten

Deze leer was in Efeze afgewezen, maar kwam in Pergamum tot volle bloei. De gemeente moet zich hiervan bekeren en zo niet, dan gaat de HEER Zelf tegen Zijn gemeente oorlog voeren met het zwaard Zijnsmonds.

Openbaring 2: 18-29

18. En schrijf aan de engel van de gemeente in Thyatira: Dit zegt de Zoon van God, Die ogen heeft als een vuurvlam en voeten als blinkend koper:
19. Ik ken uw werken, de liefde, het dienstbetoon, het geloof, uw volharding en uw werken, en ook dat de laatste meer zijn dan de eerste.
20. Maar Ik heb enkele dingen tegen uw: Dat u de vrouw I zebel, die van zichzelf zegt dat zij een profetes is, ongemoeid haar gang laat gaan om te onderwijzen en mijn dienstknechten te misleiden, zodat zij hoererij bedrijven en afgoden offers eten.
21. En Ik heb haar tijd gegeven, opdat zij zich van haar hoererij zou bekeren, maar zij heeft zich niet bekeerd.
22. Zie, Ik werp haar te bed met hen die overspel met haar plegen, in grote verdrukking, als zij zich niet bekeren van hun werken.
23. En haar kinderen zal Ik door de dood ombrengen, en alle gemeenten zullen weten dat Ik het ben Die nieren en harten doorzoek, en Ik zal u geven een ieder naar uw werken.
24. Maar Ik zeg tegen u, en tegen de overigen in Thyatira, voor zover zij deze leer niet hebben en zij, zoals zij dat noemen, de diepten van de satan niet hebben leren kennen: Ik zal u geen andere last opleggen
25. dan deze: Houd vast aan wat u hebt totdat Ik kom.
26. En wie overwint en wie Mijn werken tot het einde toe in acht neemt, hem zal Ik macht geven over de heidenvolken.
27. En hij zal hen hoeden met een ijzeren staf – zij zullen als kruiken van een pottenbakker verbrijzeld worden – zoals ook Ik die macht van Mijn Vader heb ontvangen.
28. En Ik zal hem de morgenster geven.
29. Wie oren heeft, laat hij horen wat de Geest tegen de gemeenten zegt.

Thyatira (in de schaduw van onze lieve vrouwe)

Kenmerken van de locale gemeente

De stad Thyatira ligt meer in het binnenland, in het dal van de Lycus, ongeveer tussen Pergamum en Sardis is. Zij kreeg haar naam door haar gilde van wevers en ververs van wollen en linnen stoffen, en door haar leder- en metaalbewerkeren. Zij was beroemd vanwege het vervaardigen van purperverf. Lydia, de eerste bekeerlinge van Paulus in Europa, was een purperverkoopster uit Thyatira, die zaken deed in het Macedonische Filippi.

Handelingen 16:12-14

En vandaar gingen wij naar Filippi, de eerste stad van deel van Macedonië, een kolonie. En wij verbleven een aantal dagen in die stad.

En op de dag van de sabbat gingen wij de stad uit, de rivier langs, waar het gebed gewoonlijk plaatsvond, en nadat wij daar waren gaan zitten, spraken wij tot de vrouwen die er samengekomen waren.

En een zekere vrouw, van wie de naam Lydia was, een purperverkoopster uit de stad Thyatira, die God diende, luisterde naar ons. En de Heere opende haar hart, zodat zij acht gaf op wat door Paulus gesproken werd.

De naam 'Thyatira' is een samenstelling van Thya en tira, wat betekent de stad van Thya, de beschermvrouwe der stad. Zoals een afgod wordt gediend door zijn priesters, zo wordt de godin gediend door haar profetes, in dit geval de vrouw Izebel.

De vrouw Izebel

Zij treedt op als profetes, dus als woordvoerster, zegsvrouwe van de hoogste 'vrouwelijke macht' in de hemelse regionen, namelijk de koningin des hemels. Zij is symbool voor de goddeloosheid, maar laat zich als heilige, onbevleete maagd (dat is de betekenis van haar naam) vereren. In het OT was zij de dochter van Ethbaäl, de priester-koning van Tyrus, de koning der Sidoniërs, zie ook Ezechiël 28. Haar afkomst wordt beschreven in 1 Koningen 16:29-33 (zij is de vrouw van koning Achab, die Israël tot geestelijk overspel brengt door haar toverkunsten, zie ook 2 Koningen 9:22).

1 Koningen 16:29-33

En Achab, de zoon van Omri, werd koning over Israël in het 38ste jaar van Asa de koning van Juda. Achab, de zoon van Omri, regeerde over Israël, in Samaria, 22 jaar.

Achab, de zoon van Omri, deed wat slecht was in de ogen van de HEERE, meer dan allen die er voor hem geweest waren.

En het gebeurde (was het gering dat hij in de zonden van Jerobeam, de zoon van Nebat, ging?) dat hij ook nog Izebel tot vrouw nam, de dochter van Ethbaäl, de koning van de Sidoniërs, en dat hij de Baäl ging dienen en zich daarvoor neerboog.

Hij richtte voor de Baäl een altaar op in het huis van de Baäl, dat hij in Samaria gebouwd had.

Ook maakte Achab een gewijde paal, zodat Achab nog meer deed om de HEERE, de God van Israël, tot toorn te verwekken dan alle koningen van Israël die er voor hem geweest waren.

2 Koningen 9:22

Het gebeurde nu, toen Joram Jehu zag, dat hij zei: Is het vrede, Jehu? Maar hij zei: Wat vrede, zolang de hoererijen van uw moeder Izebel en haat toverrijen zo talrijk zijn?

Haar smadelijk einde is beschreven in 2 Koningen 9:30-37, waar haar laatste poging om een koning te versieren mislukt en zij uit het raam te pletter valt om door de honden te worden verslonden.

2 Koningen 9:30-37

En Jehu kwam in Jizreël. Toen Izebel dat hoorde, voorzag zij haar ogen van oogschaduw, verzorgde haar kapsel en zag door het venster neer naar buiten.

Toen nu Jehu de poort binnenkwam, zei zij: Is het vrede, Zimri, moordenaar van mijn heer?

Hij keek omhoog naar het venster en zei: Wie is er met mij, wie? Toen zagen twee, drie hovelingen op hem neer.

Hij zei: Gooi haar naar beneden. En zij gooiden haar naar beneden, zodat een deel van haar bloed tegen de muur en tegen de paarden spatte, en hij trapte haar.

Vervolgens ging hij naar binnen en at en dronk. Toen zei hij: zie toch om naar die vervloekte en begraaf haar; ze is immers een koningsdochter.

En zij gingen er naar toe om haar te begraven, maar zij vonden niets van haar dan haar schedel, haar voeten en haar handpalmen.

Toen kwamen zij terug en vertelde het hem. Hij zei: dit is het Woord van de HEERE dat Hij gesproken heeft door de dienst van Zijn dienaar Elia, de Tisbiet, die zei: Op het stak land van Jizreël zullen de honden het vlees van Izebel eten.

En het dode lichaam van Izebel zal zijn als mest op het veld, in het stuk land Jizreël, zodat men niet zal kunnen zeggen: Dit is Izebel.

Deze vrouw komt ook voor aan het einde van Openbaring. In hoofdstuk 17 lezen wij van haar triomfen en van haar ondergang. Het is waarschijnlijk dat de Here Jezus in Zijn brief aan de gemeente te Thyatira deze naam symbolisch heeft gebruikt, omdat profetes van Thya aan te duiden. Zeker is dat hier een verdere ontwikkeling wordt getekend, waarbij de kerkelijke hiërarchie wordt gekroond met de onbevleete koningin des hemels, de moeder der kerk die het purper (symbool van kerkelijke en koninklijke macht) uitreikt aan wie zij wil. Er is dus een duidelijke progressie van Pergamum (verbond met de wereld en de aardse koning) en Thyatira (verbond met de koningin des hemels bij wier gratie de kerkvorsten regeren). Enkele kenmerken van de vrouw Izebel zijn:

- Hoererij; echter niet zozeer in de vleselijke zin zoals Artemis met haar tempelprostitutie, maar in geestelijke zin zoals de vrouw die een zuurdeeg (symbool van het verderf) nam, het deed in drie maten meel (symbool van de zuiverheid in de dienst van God), totdat het geheel doorzuurd was Mattheüs 13:33.
- Toverij; zij slaagt er in om de eredienst aan God te veranderen van de redelijke eredienst in eenvoud des harten, tot een stelsel waarin mannen gelokt worden met purper en waar geestelijke waarden (aanbidding in geest en waarheid) worden omgetoverd tot liturgische pracht en praal.
- Bloeddorst; zij is er op gericht om alle waarachtige Godsdienaars uit te roeien, omdat zij, als 'allerlieve vrouwe' de absolute alleenheerschappij opeist en geen 'anders denkende kettters' naast zich kan verdragen.

Mattheüs 13:33

Een ander gelijkenis sprak Hij tot hen: het Koninkrijk der hemelen is gelijk aan zuurdeeg, dat een vrouw nam en in drie maten meel deed, totdat het helemaal doorzuurd was.

De werken

Dit is een thema dat menigmaal voorkomt in deze korte brief zoals de christen-Joden steeds de neiging hadden om terug te vallen op de wet als grond voor rechtvaardiging en middel tot heiliging, zo wordt in Thyatira de nadruk gelegd op 'uw werken'. Niet alleen wordt hier gedoeld op werken der barmhartigheid, zoals bijvoorbeeld Cornelius dit deed.

Handelingen 10:2

...een vroom man, die met heel zijn huis God vreesde, veel liefdegaven aan het volk gaf en voortdurend tot God bad.

Handelingen 10:22

En zij zeiden: Cornelius, een hoofdman over honderd, een rechtvaardig man, die God vreest en van wie heel het volk van de Joden een goed getuigenis geeft, is door een aanwijzing van God aangespoord door een heilige engel om u naar zijn huis te ontbieden om van u woorden van zaligheid te horen.

Maar deze werken ontwikkelen zich (uw laatste werken zijn meer dan uw eerste) tot het onderhouden van tal van religieuze rituelen die in de plaats waren gekomen van de waarachtige eenvoud des geloofs, namelijk de werken van de Zoon des mensen.

Johannes 6:28-29

Zij zeiden dan tegen Hem: wat moeten wij doen, opdat wij de werken van God mogen verrichten? Jezus antwoordde en zei tegen hen: Dit is het werk van God: dat gelooft in Hem Die Hij gezonden heeft.

Periode: 606 - 1520

Openbaring 3:1-6

1. En schrijf aan de engel van de gemeente in Sardis: Dit zegt Hij Die de zeven Geesten van God heeft en de zeven sterren: Ik ken uw werken, en weet dat u de naam hebt dat u leeft, maar u bent dood.
2. Wees waakzaam en versterk het overige dat dreigt te sterven, want Ik heb uw werken niet vol bevonden voor God.
3. Bedenk dan hoe u het hebt ontvangen en gehoord, en houd het vast en bekeer u. Als u dan niet waakzaam bent, zal Ik bij u komen als een dief en u zult beslist niet weten op welk uur Ik bij u zal komen.
4. Maar u hebt ook in Sardis enkele personen die hun kleren niet bevlekt hebben, en zij zullen met Mij wandelen in witte kleren, omdat zij het waard zijn.
5. Wie overwint, zal bekleed worden met witte kleren en Ik zal zijn naam beslist niet uitwissen uit het boek des levens, maar Ik zal zijn naam belijden voor Mijn Vader en voor Zijn engelen.
6. Wie oren heeft, laat hij horen wat de Geest tegen de gemeenten zegt.

Sardes (dwars door de kerken van de denominaties)

Kenmerken van de lokale gemeente

Ook deze stad ligt wat in het binnenland, 80 km ten van Smyrna. Het was eens de oude hoofdstad van Lydië en de residentie van de fabelachtig rijke koning Croesus, door wie de stad de eerste werd die gemunt geld in omloop bracht. Sardis was een handelsstad, gelegen op een kruispunt van wegen. De industrie omvatte ondermeer het weven van stoffen en het maken van gouden sierraden, want uit een van haar rivieren werd goud gewonnen.

In deze rijke stad woonden mensen die de mysterie-godsdiensten bevorderden, zoals die van Kybele, ook wel de magnamater (grote moeder) geheten. Deze religie ging gepaard met zelfverminking en wilde orgieën. De Kybele-dienst heeft veel gelijkenis met de mitra-eredienst van het aangrenzende Frygië.

De naam Sardis, Turks: Sefarad, Perzisch: Sparda, heeft de betekenis van 'overblijfsel', een handje vol ontkomenen, dat ergens uit ontvlucht is. Dit kan slaan op de oorspronkelijke bevolking van de stad, die gezien haar naam ontvlucht is aan een oosterse, teniet gegane beschaving. In geestelijke zin slaat het op de christelijke gemeente, vooral in haar typologische betekenis vanuit de kerkgeschiedenis.

Een goede naam

Deze gemeente heeft een goede naam, maar die wordt maar ten dele gedekt door haar leven. De Heer noemt haar zelfs dood en bevindt haar werken onvoldoende voor God. Men leeft dus meer bij namen en woorden dan daden en werken, het geloof is meer een zaak van het hoofd dan van het hart. Het is een schijn zonder wezen, een vorm zonder inhoud, een leer zonder leven. Kortom, in Sardis treffen we een gemeente die wel tegen het kwade is, maar waarin het goede geen gestalte krijgt.

In geestelijke zin heeft de naam Sparda hier een dubbele betekenis: enerzijds bestaat zij uit de ontkomenen uit de ritualistische Thyatira periode, waar in de hemelkoningin met haar purper de scepter zwaait; anderzijds is zij het beeld van de namen zonder amen, dat is naam-christendom zonder persoonlijk beleven, en daaruit roept de Heer opnieuw Zijn Sparda uit, die we in vers 4 zien genoemd en Filadelfia vinden getypeerd.

Slapen en waken

Als geheel bevindt Sardis zich toestand van slapen, en hiermee wordt het tegengestelde uitgedrukt van het waken waartoe de Heer oproept in Marcus 13:33-37.

Marcus 13:33-37

Let op: waak en bid, want u weet niet wanneer het de tijd is.

Het zal zijn als bij iemand die naar het buitenland ging: hij verliet zijn huis, gaf zijn slaven volmacht en gaf aan ieder zijn werk, en gebod de deurwachter waakzaam te zijn.

Wees dus waakzaam! Want u weet niet wanneer de heer des huizes komt, 's avonds laat of ter middernacht of met het hanengekraai of 's morgens vroeg, opdat hij u niet, als hij plotseling komt, slapend aantreft.

En wat Ik tegen u zeg, zeg Ik tegen allen: wees waakzaam!

Daardoor ontgaat hun de hele ontwikkeling van de tijd, het is een statische gemeente die door de grootste gebeurtenis van Christus' gemeente op aarde: Zijn wederkomst, zal worden overvallen. Hoewel Sardis tal van werken kent, is zij net als de Farizeeën die er prat op gingen dat zij nog tal van geboden toevoegden aan de geboden Gods. Maar het allerbelangrijkste van de wet werd door hen verwaarloosd.

Mattheüs 23:23

Wee u, schriftgeleerden en Farizeeën, huichelaars, want u geeft tienden van de munt, de dille en de komijn, en u laat het belangrijkste van de wet na: het recht, en de barmhartigheid en het geloof. Deze dingen zou men moeten doen en die andere dingen niet nalaten.

Daardoor verwachtten zij ook niet de spoedige komst des Heren, evenmin als de Joden de Messias herkenden toen Hij kwam.

Johannes 1:11

En Hij kwam tot het Zijne, maar de Zijnen hebben Hem niet aangenomen.

Voor hen die slapen zal de Heer komen als de dief in de nacht; voor hen die waken komt Hij juist niet als een dief in de nacht (1 Thessalonicenzen 5:4) en dat precies datgene waarin Filadelfia zich van Sardis onderscheidt.

1 Thessalonicenzen 5:4

Maar U, broeders, bent niet in duisternis, zodat die dag u als een dief zou overvallen.

Periode: 1520 – 1800

Openbaring 3:7-13

7. En schrijf aan de engel van de gemeente in Filadelfia: Dit zegt de Heilige, de Waarachtige, Die de sleutel van David heeft, Die opent en niemand sluit, en Hij sluit en niemand opent:
8. Ik ken uw werken. Zie, Ik heb voor uw ogen een geopende deur gegeven en niemand kan die sluiten, want u hebt weinig kracht en toch hebt u Mijn Woord in acht genomen en Mijn Naam niet verloochend.
9. Zie, Ik geef u enigen uit de synagoge van de satan, van hen die zeggen dat zij Joden zijn en het niet zijn, maar liegen. Zie, Ik zal maken dat zij komen en aan uw voeten aanbidden en erkennen dat Ik u lief heb.
10. Omdat u het woord van Mijn volharding hebt bewaard, zal Ik ook u bewaren voor het uur van de verzoeking, die over heel de wereld komen zal, om hen die op de aarde wonen te verzoeken.
11. Zie, Ik kom spoedig. Houd vast wat u hebt, opdat niemand uw kroon zal wegnemen.
12. Wie overwint, hem zal Ik tot zuil in de tempel van Mijn God maken, en hij zal daaruit niet meer weggaan. En Ik zal de Naam van Mijn God op hem schrijven en de naam van de stad van Mijn God, het nieuwe Jeruzalem, dat neerdaalt uit de hemel, bij Mijn God vandaan, en Mijn nieuwe Naam.
13. Wie oren heeft, laat hij horen wat de Geest tegen de gemeenten zegt.

Filadelfia (de overwinnaars van de kleine kracht)

Kenmerken van de locale gemeente

In tegenstelling tot alle vorige steden is Filadelfia van ondergeschikt belang: het bezat zelfs geen stadsrechten, maar ressorteerde onder Sardis! De stad had haar naam te danken aan Attalus Philadelphus van Pergamum die de stichter was. Economisch was de stad afhankelijk van de havenstad Smyrna omdat ze aan een knooppunt van handelswegen lag tussen deze stad en het binnenland van Klein-azië.

De naam Filadelfia is wel heel typerend voor de christelijke gemeente van die stad, die geen enkel verwijt van de Heer treft zoals de andere gemeenten. Het is een Griekse naam die betekent: broederlijke liefde. Het is ook de enige stad waarin steeds een

christelijke gemeente gebleven. Hoewel arm, hebben de vervolgingen haar nooit zo getroffen omdat de Heer haar daarvoor bewaarde: deze stad en gemeente is zelfs een toevluchtsoord geweest voor de vele christenen die vervolgd werden.

Klein en arm, heeft deze christelijke gemeente de eeuwen getrotseerd, en het is heel merkwaardig dat de belofte van vers 12: 'Ik zal op haar schrijven de Naam Mijns Gods', aan haar zo letterlijk in vervulling is gegaan. Liggend in Turkije draagt de stad uiteraard niet langer haar Griekse naam, maar heet nu Alaser, wat Arabisch is voor 'stads Gods'.

Een gemeente van pelgrims

Het kenmerk van deze gemeente is het pelgrim-karakter. Dat houdt in dat zij leeft vanuit de verwachting van Jezus' wederkomst, waarvan bijna elk vers uit deze zendbrief spreekt. Duidelijk komt in haar het geloof van Abraham tot uiting, waarvan Hebreëen 11:8-10 spreekt.

Hebreëen 11:8-10

Door het geloof is Abraham, toen hij geroepen werd, gehoorzaam geweest om weg te gaan naar de plaats die hij erfdeel ontvangen zou. En hij is weggegaan zonder te weten waar hij komen zou. Door het geloof is hij een inwoner geweest in het land van de belofte als in een vreemd land en heeft hij in tenten gewoond, met Izaak en Jacob, die mede erfgenamen waren van dezelfde belofte.

Want hij verwachtte de stad die fundamenten heeft waarvan God de Bouwer en Ontwerper is.

De andere kant van dit geloof is dat het purper en de pretenties van deze wereld geen vat op haar hebben. Als gevolg daarvan is deze gemeente, evenals de stad wier naam zij draagt, nimmer tot de hoogten gerezen van de andere gemeenten en steden. Maar dat heeft haar getuigenis bepaald geen schade berokkend, integendeel. Al heeft deze gemeente dan geen deel werelds purper, vers 9 maakt duidelijk dat nochtans Bèma van Christus in haar midden is: zelf staat zij onder die Bèma die haar richt en behoed, en daardoor functioneert zij ook als Bèma voor anderen: in plaats dat dezen Filadelfia infiltreren, worden zij door haar ontmaskerd en wordt haar Heer in Zijn majesteit manifest. Dit is een prachtig voorbeeld van 2 Korintiërs 10:6 in de praktijk!

2 Korintiërs 10:6

...en wij staan gereed om elke ongehoorzaamheid te bestraffen, zodra uw gehoorzaamheid volkomen zal zijn.

Bewaard voor de uren der verzoeking

En ander kenmerk van Filadelfia is de duidelijk uitspraak van de Heer in vers 10, dat Hij haar zal bewaren voor de ure der verzoeking die over de gehele wereld (oikoumene) komen zal, om te verzoeken hen die op de aarde wonen.

De grote betekenis hiervan is de volgende:

1. Er komt een ure der verzoeking, de zogenaamde Grote Verdrukking voor de hele wereld. Voor I sraël zal dit de tijd van 'Jacobs benauwdheid', waarvan we lezen Jeremia 30:4-9.
2. Van die 'ure der verzoeking' wordt de gemeente van Filadelfia uitgezonderd; dit is zelfs historisch gezien het geval, omdat de verdrukkingen en verzoekingën die de andere gemeenten hebben getuchtigd, haar niet hebben bereikt.
3. Allen die de naam van Christus belijden wonen op aarde. Het Grieks gebruikt hiervoor gewoon het woord 'oikeo', Latijns: habitare. Zowel de pelgrims als de gevestigden hebben hier hun woning. Maar het onderscheid blijkt nu uit de twee verschillende voorzetsels die hier worden gebruikt: namelijk 'kata' en 'para'.

Jeremia 30:4-9

Dit zijn de woorden die de HEERE gesproken heeft tot I sraël en tot Juda.

Want zo zegt de HEERE: Een schrikwekkende stem hebben wij gehoord, angst is er, geen vrede. Vraag toch en zie of een man baren kan? Waarom heb Ik dan iedere man gezien met zijn handen op zijn heupen als een barendende vrouw, en waarom zijn alle gezichten lijkbleek weggetrokken? Weel! Want die dag is groot, er is geen dag als hij. Het is een tijd van benauwdheid voor Jacob, toch zal hij daaruit verlost worden.

Want op die dag zal het geschieden, spreekt de HEERE van de legermachten, dat Ik zijn jeuk van uw nek zal breken en uw banden zal verscheuren. Vreemden zullen zich dan niet meer door hem laten dienen,

maar zij zullen de HEERE, hun God dienen, en hun koning David, Die Ik hun zal doen opstaan.

Katoikeo

Wordt gebruikt door hen die op aarde hun vaste woning hebben gemaakt, wortel geschoten hebben hier het koninkrijk Gods zoeken te verwerklijken: zij behoren tot de oikoumene van alle mensen van goede wil die het hier en nu verwachten en maken. Over hen allen komt de verleiding en de Grote Verdrukking.

Paroikeo

(Latijns: Peregerinum esse) wordt gebruikt voor hen die op aarde een tijdelijke woning hebben, als pelgrims onderweg zijn naar hemels Vaderhuis, naar de stad die fundamenten heeft. Zij worden door de Heer bewaard voor de Grote Verdrukking: want zij hebben het oordeel en de toorn niet voor zich maar achter zich, en maken zich gereed voor het feest.

1 Thessalonicenzen 5:9

Want God heeft ons niet bestemd tot toorn, maar tot het verkrijgen van de zaligheid, door onze Here Jezus Christus.

Psalm 84:8

Zij gaan voort van kracht tot kracht, zij zullen verschijnen voor God in Sion.

N.B.

Voor de goede orde zij vermeld dat het woord Katoikeo dikwijls voorkomt in de neutrale betekenis van wonen (Latijns: habitara) dus als synoniem van 'oikeo'. Slechts uit het tekstverband kan men weten wat hier wordt bedoeld.

Periode: 1800 – 1948

Openbaring 3:14-22

14. En schrijf aan de engel van de gemeente in Laodicea: Dit zegt de Amen, de getrouwe en waarachtige Getuige, het begin van Gods schepping:
15. Ik ken uw werken, en weet dat u niet koud en niet heet bent. Was u maar koud of heet!
16. Maar omdat u lauw bent en niet koud en ook niet heet, zal Ik u uit Mijn mond spuwen.
17. Want u zegt: Ik ben rijk en steeds rijker geworden en heb aan niets gebrek, maar u weet niet dat juist u ellendig, beklagenswaardig, arm, blind en naakt bent.
18. Ik raad u aan dat u van Mij goud koopt, gelouterd door het vuur, opdat u rijk wordt, en witte kleren, opdat u bekleed bent en de schande van uw naaktheid niet openbaar wordt. En zalf uw ogen met ogenzalf, opdat u zult kunnen zien.
19. Ieder die Ik liefheb, wijs Ik terecht en bestraf Ik. Wees dan ijverig en bekeer u.
20. Zie, Ik sta aan de deur en Ik klop. Als iemand Mijn stem hoort en de deur opent, zal Ik bij hem binnenkomen en de maaltijd met hem gebruiken, en hij met Mij.
21. Wie overwint, zal Ik geven met Mij te zitten op Mijn troon, zoals ook Ik overwonnen heb, en Mij met Mijn Vader op Zijn troon gezet heb.
22. Wie oren heeft, laat hij horen wat de Geest tegen de gemeente zegt.

Laodicea (Los van de wereldkerk die naar Babel voert)

Kenmerken van de locale gemeente

Laodicea is met Efeze de enige gemeente van de zeven die elders in het NT wordt genoemd, namelijk in de brief aan de Kolossenzen 2:1.

Kolossenzen 2:1

Want ik wil dat u weet hoe groot de strijd is die voer voor u en voor hen die in Laodicea zijn, alsook voor zovelen die mij nooit in levende lijve hebben gezien.

Kolossenzen 4:13-16

Want ik getuig van hem dat hij een groot ijver heeft voor u en voor hen die in Laodicea zijn, alsook voor hen die Hiërapolis zijn.

Lucas, de arts, de geliefde, groet u, en Demas.

Groet de broeders die in Laodicea zijn, en Nymfas en de gemeente in zijn huis.

En wanneer deze brief door u gelezen zal zijn, zorg er dan voor dat hij ook de gemeente van de Laodicensen gelezen wordt, en dat ook u die uit Laodicea leest.

Samen met die gemeente ligt deze stad in Pisidië, een landstreek die niet aan de kust gelegen is. De stad lag in het Lycusdal, daar waar de grote handelsweg uit het oosten zich splitst naar Pergamum en naar Efeze. De stad leverde hoofdzakelijk een beroemde

zwarte wollen stof, vervaardigd uit de wol der inheemse schapen, geborduurde gewaden en een welriekende medicijn voor oogziekten, die 'Frygisch poeder' werd genoemd.

Haar welvaart en arrogantie spreken uit het feit dat toen de stad in 60 door een aardbeving werd getroffen, de inwoners haar in eigen kracht hebben opgebouwd en de aangeboden Romeinse hulp zelf voldaan hebben afgewezen! Verder bezat de stad koude en hete bronnen, die afwisselend gebruikt werden als een soort sauna.

Al deze kenmerken van de stad waren ook van toepassing op de christelijke gemeente, en tegen deze 'couleur locale' krijgen de woorden die de levende Heer tot haar spreekt, een grotere diepte. Stad en gemeente van Laodicea staan in lijnrechte tegenstelling tot Filadelfia, zowel in materieel of in geestelijk opzicht. Het is wereld van klatergoud, waarin alle kwalijke en afvallige ontwikkelingen van de vorige gemeenten culminereren.

Het 'rijke gnostische leven'

In haar 'goede tijd' heeft de apostel Paulus voor Laodicea veel moeten doorstaan (Kolossenzen 2:1), evenals voor de naburige gemeente Te Kolosse. Dit wijst op een speciale vorm van religiositeit die toen sterk in opkomst was, namelijk de gnostiek, waarover heel Kolossenzen 2 handelt. Net zoals aardse rijkdommen bijziend maken en leiden tot zelfbedrog, is het met deze pseudo geestelijke rijkdommen. De gnostiek biedt namelijk de toegang tot de 'hogere, geestelijke wereld' op een directe wijze door meditatie en concentratie, zonder de noodzaak van 'dogma's over lastige zaken' zoals zonde, oordeel, verzoening en vergeving. De gnostiek brengt de mens in de valse schijnwereld van de goden en demonen, met hun therapieën, extases, exploreren van verborgen kosmische krachten, zich scheppen van nieuwe werelden en de toegang tot verborgen kennis. Dit is te vergelijken met de leer der antroposofen, die dit leerden van hun stichter Rudolf Steiner.

Wie eenmaal door de gnostiek (tegenwoordig de Oosterse mystiek en meditatie) is aangestoken, denkt niet meer 'fundamentalistisch' of 'antithetisch' in termen van zwart of wit, goed of kwaad, echt of onecht. 'Want als die religieuze dogma's en fundamenten leiden maar tot schisma's en onverdraagzaam- beter-weten'. Hun doel is een synthetisch denken, waarin plaats voor allerlei religieuze ervaringen en experimenten, zonder enige 'dogmatische' (lees: Bijbelse) maatstaf. Dit is de grond voor het verwijt van Jezus in Openbaring 3:15. Het gevolg hiervan is geestelijke hoogmoed en ongezeglijkheid.

Kolossenzen 2:18

Laat u niet de prijs ontzeggen door iemand die behagen scheidt in nederigheid en engelenverering, intreedt in wat hij niet gezien heeft, zonder reden gewichtig doet door zijn vleselijke denken...

Openbaring 3:17

Want u zegt: ik ben rijk en steeds rijker geworden en heb aan niets gebrek, maar u weet niet dat juist u ellendig, beklagenswaardig, arm, blind en naakt bent.

'Zie, Ik sta aan de deur en Ik klop'

In de eerste drie gemeenten: Efeze, Smyrna en Pergamum, was de Heer in de gemeente aanwezig, en sprak Hij de gemeente als zodanig aan om zich te bekeren: ook bij Sardes is dit nog het geval. De gemeente van Thyatira is onbekeerlijk, en de gelovigen worden persoonlijk opgeroepen om zich te bekeren opdat zij geen deel zouden hebben aan het komende oordeel over deze gemeente, die zich ontwikkelt tot de gemeente van de grote afval. De gemeente van Filadelfia is de enige gemeente die als geheel leeft in de verwachting van de wederkomst van Jezus en blijft voldoen aan de kenmerken van een apostolische gemeente. Maar in de gemeente van Laodicea staat de Heer Zelf buiten de gemeente: natuurlijk is Hij in haar eerste periode binnen de gemeente geweest, zoals de apostel Paulus getuigt. Maar door haar liefde voor de 'kosmos' (aards en buitenaards) is Hij vertrokken zonder dat zij Hem zelfs maar hebben gemist!

Openbaring 4:1-11

1. Hierna zag ik, en zie, er was een deur geopend in de hemel. En de eerste stem die ik als van een bazuin met mij had horen spreken, zei: Kom hier, omhoog, en Ik zal u laten zien wat hierna moet geschieden.
2. En meteen raakte ik in geestvervoering. En zie, er stond een troon in de hemel, en op de troon zat Iemand.
3. En Hij Die daar zat, zag er uit als de stenen jaspis en sardius. En er was een regenboog rondom de troon, die er uitzag als een smaragd.
4. En rondom de troon stond 24 tronen. En op de tronen zag ik de 24 ouderlingen zitten, bekleed met witte kleren, en met gouden kronen op hun hoofd.
5. En uit de troon kwamen bliksemstralen, donderslagen en stemmen. En er stonden zeven vurige fakkels te branden voor de troon. Dit zijn de zeven Geesten van God.
6. En voor de troon was een glazen zee, als kristal. En in het midden van de troon en om de troon heen waren vier dieren, vol ogen van voren en van achteren.
7. En het eerste dier leek op een leeuw, het tweede dier leek op een kalf, het derde dier had het gezicht als van een mens, en het vierde dier leek op een vliegende arend.
8. En de vier dieren hadden elk voor zich zes vleugels rondom, en van binnen waren die vol ogen. Ze hadden geen rust en zeiden dag en nacht: Heilig, heilig, heilig is de Here God, de Almachtige, Die was, Die is, en Die komt!
9. En telkens wanneer de dieren heerlijkheid, eer en dank brachten aan Hem Die op troon zat en Die leeft in alle eeuwigheid,
10. wierpen de 24 ouderlingen zich neer voor Hem Die op de troon zat, aanbaden Hem die leeft in alle eeuwigheid, en wierpen hun kronen neer voor de troon en zeiden:
11. U bent het waard, HEERE, te ontvangen de heerlijkheid, de eer en de kracht, want U hebt alle dingen geschapen, en door Uw wil bestaan zij en zijn zij geschapen.

Openbaring 5:1-14

1. En ik zag in de rechterhand van Hem Die op de troon zat, een boekrol, van binnen en van buiten beschreven, verzegeld met zeven zegels.
2. En ik zag een sterke engel, die met luide stem uitriep: Wie is het waard de boekrol te openen en zijn zegels te verbreken?
3. Maar er was niemand in de hemel en ook niet op de aarde of onder de aarde die de boekrol kon openen of hem inzien.
4. En ik huilde erg, omdat er niemand werd gevonden die het waard was die boekrol te openen, te lezen of in te zien.
5. En een van de ouderlingen zei tegen mij: Huil niet. Zie, de Leeuw Die uit de stam van Juda is, de Wortel van David, heeft overwonnen om de boekrol te openen en zijn zeven zegels te verbreken.
6. En ik zag, en zie: Te midden van de troon en van de vier dieren en te midden van de ouderlingen stond een Lam als geslacht, met zeven horens en zeven ogen. Dat zijn de zeven Geesten van God, Die uitgezonden zijn over heel de aarde.
7. En Het kwam, en heeft de boekrol genomen uit de rechterhand van Hem Die op de troon zat.
8. En toen Het de boekrol genomen had, wierpen de vier dieren en de 24 ouderlingen zich voor het Lam neer. Zij hadden elk een citer en gouden schalen vol reukwerk. Dit zijn de gebeden van de heiligen.
9. En zij zongen een nieuw lied en zeiden: U bent het waard om de boekrol te nemen en zijn zegels to openen, want U bent geslacht en hebt ons voor God gekocht met Uw bloed, uit elke stam, taal, volk en natie.
10. En U hebt ons voor onze God gemaakt tot koningen en priesters, en wij zullen als koningen regeren over de aarde.
11. En ik zag, en hoorde een geluid van vele engelen rondom de troon, van de dieren en van de ouderlingen. En hun aantal bedroeg tienduizenden tienduizendtallen en duizenden duizendtallen.
12. En zij zeiden met luide stem: Het Lam Dat geslacht is, is het waard om de kracht te ontvangen, en rijkdom, wijsheid, sterkte, eer, heerlijkheid en dankzegging.
13. En elk schepsel dat in de hemel, op de aarde, onder de aarde en op de zee is, en alles wat daar in is, hoorde ik zeggen: Aan Hem Die op de troon zit, en aan het Lam zij de dankzegging, de eer, de heerlijkheid en de kracht in alle eeuwigheid.
14. En de vier dieren zeiden: Amen. En de 24 ouderlingen wierpen zich neer en aanbaden Hem Die leeft in alle eeuwigheid.

Openbaring 6:1-17

1. En ik zag hoe het Lam het eerste van de zegels opende en ik hoorde een van de vier dieren met een stem als van een donderslag zeggen: Kom en zie!
2. En ik zag en zie, een wit paard, en hij die er op zat, had een boog. En hem was een kroon gegeven en hij trok uit, overwinnend en om te overwinnen.
3. En toen het Lam het tweede zegel geopend had, hoorde ik het tweede dier zeggen: Kom en zie!

4. En een ander paard, dat rood was, trok uit, en aan hem die er op zat, werd macht gegeven de vrede van de aarde weg te nemen, en te maken dat men elkaar zou afslachten. En hem werd een groot zwaard gegeven.
5. En toen het Lam het derde zegel geopend had, hoorde ik het derde dier zeggen: Kom en zie! En ik zag, en zie, een zwaard paard, en hij die erop zat, had een weegschaal in zijn hand.
6. En ik hoorde te midden van de vier dieren een stem zeggen: Een maat tarwe voor een penning en drie maten gerst voor een penning. En breng de olie en de wijn geen schade toe.
7. En toen het Lam het vierde zegel geopend had, hoorde ik de stem van het vierde dier zeggen: Kom en zie!
8. En ik zag, en zie: Een grauw paard en die erop zat, zijn naam was de dood, en het rijk van de dood volgde hem. En hun werd macht gegeven over het vierde deel van de aarde om te doden met het zwaard, met honger, met de dood en door de wilde dieren van de aarde.
9. En toen het Lam het vijfde zegel geopend had, zag ik onder het altaar de zielen van hen die geslacht waren omwille van het Woord van God, en omwille van het getuigenis dat zij hadden.
10. En zij riepen met luide stem: Tot hoelang, heilige en waarachtige Heerser, oordeelt en wreek U ons bloed niet aan hen die op de aarde wonen?
11. En aan ieder van hen werd een lang wit gewaad gegeven. En tegen hen werd gezegd dat zij nog een korte tijd moesten rusten, totdat ook het aantal van hun mededienstknechten en hun broeders, die evenals zij gedood zouden worden, volledig zou zijn geworden.
12. En ik zag toen het Lam het zesde zegel geopend had, en zie, er kwam een grote aardbeving, en de zon werd zwart als een haren zak, en de maan werd als bloed,
13. en de sterren van de hemel vielen op de aarde, zoals een vijgenboom zijn onrijpe vijgen afwerpt als hij door een harde wind wordt geschut.
14. En de hemel week terug als een boekrol die wordt opgerold. En alle bergen en alle eilanden werden van hun plaats gerukt.
15. En de koningen van de aarde, de groten, de rijken, de oversten over duizend, de machtigen en alle slaven en vrije mensen verborgen zich in de grotten en tussen de rotsen in de bergen.
16. En zij zeiden tegen de bergen en de rotsen: Val op ons en verberg ons voor het aangezicht van Hem Die op de troon zit, en voor toorn van het Lam.
17. Want de grote dag van Zijn toorn is aangebroken en wie kan dan staande blijven?

Openbaring 7:1-17

1. Hierna zag ik vier engelen staan op de vier hoeken van de aarde. Zij hielden de vier winden van de aarde tegen, opdat er geen wind zou waaien op de aarde, of op de zee of tegen enige boom.
2. En zag een andere engel opkomen van waar de zon opgaat, met het zegel van de levende God. En hij riep met luide stem tegen de vier engelen aan wie het gegeven was de aarde en de zee schade toe te brengen,

3. en zei: Breng geen schade toe aan de aarde, en ook niet aan de zee en de bomen, totdat wij de dienaren van onze God aan hun voorhoofd verzegeld hebben.
4. En ik hoorde het aantal van hen die verzegeld waren: 144.000 waren er verzegeld uit alle stammen van de Israëlieten.
5. Uit de stam Juda waren er 12.000 verzegeld, uit de stam Ruben waren er 12.000 verzegeld, uit de stam Gad waren er 12.000 verzegeld,
6. uit de stam Aser waren er 12.000 verzegeld, uit de stam Naftali waren er 12.000 verzegeld, uit de stam Manasse waren er 12.000 verzegeld,
7. uit de stam Simeon waren er 12.000 verzegeld, uit de stam Levi waren er 12.000 verzegeld, uit de stam Issaschar waren er 12.000 verzegeld,
8. uit de stam Zebulon waren er 12.000 verzegeld, uit de stam Jozef waren er 12.000 verzegeld, en uit de stam Benjamin waren er 12.000 verzegeld.
9. Hierna zag ik en zie, een grote menigte, die niemand tellen kon, uit alle naties, stammen, volken en talen, stond voor de troon voor het Lam, bekleed met witte gewaden en palmtakken in hun hand.
10. En zij riepen met een luide stem: De zaligheid is van onze God, Die op de troon zit, en van Lam!
11. En alle engelen stonden rondom de troon, de ouderlingen en de vier dieren. Zij wierpen zich voor de troon neer met hun gezicht ter aarde en aanbaden God,
12. en zeiden: Amen. De lofprijzing, de heerlijkheid, de wijsheid, de dankzegging, de eer, de kracht en de sterkte is aan onze God tot in alle eeuwigheid. Amen.
13. En een van de ouderlingen antwoordde en zei tegen mij: Dezen, die bekleed zijn met witte gewaden, wie zijn zij en waar zijn zij vandaan gekomen?
14. En ik zei tegen hem: U weet het, mijn heer. En hij zei tegen mij: Dezen zijn het die uit de grote verdrukking komen; en zij hebben hun gewaden gewassen en zij hebben hun gewaden wit gemaakt in het bloed van het Lam.
15. Daarom zijn zij voor de troon van God, en dienen Hem dag en nacht in Zijn tempel. En Hij Die op de troon zit, zal Zijn tent over hen uitspreiden.
16. Zij zullen geen honger of dorst meer hebben, en geen zonnesteek of enige hitte zal hen treffen.
17. Want het Lam, Dat in het midden van de troon is, zal hen weiden en zal hen geleiden naar de levende waterbronnen. En God zal alle tranen van hun ogen afwissen.

Openbaring 8: 1-13

1. En toen het Lam het zevende zegel geopend had, kwam er een stilte in de hemel van ongeveer een half uur.
2. En ik zag de zeven engelen die voor God stonden en aan hen werden zeven bazuinen gegeven.
3. En er kwam een andere engel, die met een gouden wierookvat bij het altaar ging staan. Aan hem werd veel reukwerk gegeven, opdat hij dat samen met de gebeden van alle heiligen op het gouden altaar voor de troon zou leggen.
4. En de rook van het reukwerk steeg, met de gebeden van de heiligen, uit de hand van de engel op tot voor God.

5. En de engel nam het wierookvat en vulde dat met het vuur van het altaar en wierp het op de aarde, en er kwamen stemmen, donderslagen, bliksemstralen en een aardbeving.
6. En de zeven engelen die de zeven bazuinen hadden, gingen zich gereedmaken om op de bazuin te blazen.
7. En de eerste engel blies op de bazuin, en er kwam hagel en vuur, vermengd met bloed, en dat werd op de aarde geworpen. En het derde deel van de bomen verbrandde, en al het groene gras verbrandde.
8. En de tweede engel blies op de bazuin, en er werd iets als een grote berg, die van vuur brandde, in de zee geworpen. En het derde deel van de zee werd bloed.
9. En het derde deel van de schepselen in de zee, die leven hadden, stierf. En het derde deel van de schepen verging.
10. En de toen de derde engel op de bazuin blies, viel er een grote ster uit de hemel, die brandde als een fakkel. Hij viel op het derde deel van de rivieren en op de waterbronnen.
11. En de naam van de ster was Alsem. En het derde deel van de wateren veranderde in Alsem. En veel mensen stierven van dat water, omdat het bitter was geworden.
12. De vierde engel blies op de bazuin, en het derde deel van de zon werd getroffen, en het derde deel van de maan en het derde deel van de sterren, zodat het derde deel daarvan verduisterd werd, en zodat de dag voor een derde deel niet licht werd, en de nacht evenmin.
13. En ik zag en hoorde één engel, die hoog aan de hemel vloog en met een luide stem riep: Wee, wee, wee hun die op de aarde wonen, vanwege de overige bazuinstoten en de drie engelen die nog op de bazuin zullen blazen.

Openbaring 9:1-21

1. En de vijfde engel blies op de bazuin, en ik zag een ster, uit de hemel op de aarde gevallen. En hem werd de sleutel van de put van de afgrond gegeven.
2. En hij opende de put van de afgrond, en er steeg rook op uit de put als rook van een grote oven. En de zon en de lucht werden verduisterd door de rook van de put.
3. En uit de rook kwamen sprinkhanen op de aarde, en hun werd macht gegeven, zoals de schorpioenen van de aarde macht hebben.
4. En tegen hen werd gezegd dat ze geen schade mochten toebrengen aan het gras van de aarde, of welke groene plant of welke boom dan ook, maar alleen aan de mensen die het zegel van God niet op hun voorhoofd hadden.
5. En hun werd macht gegeven, niet om hen te doden, maar om hen te pijnigen, vijf maanden lang. Hun pijniging was als de pijniging door een schorpioen, wanneer hij een mens steekt.
6. En in die dagen zullen de mensen de dood zoeken maar die niet vinden. En zij zullen er naar verlangen te sterven, maar de dood zal van hen wegvlugten.
7. En de sprinkhanen zagen er uit als paarden die voor de oorlog gereed gemaakt zijn. En op hun koppen drogen zij kransen als van goud, en hun gezichten leken op gezichten van mensen.

8. En zij hadden haar als haar van vrouwen, en hun tanden waren als tanden van leeuwen.
9. En zij hadden borstharnassen van ijzer, en het geluid van hun vleugels was als het geluid van wagens met veel paarden die ten strijde snellen.
10. En zij hadden staarten die leken op schorpioenen, en er zaten angels aan hun staarten. En zij hadden de macht om de mensen schade toe te brengen, vijf maanden lang.
11. En zij hadden een koning over zicht, de engel van de afgrond. Zijn naam is in het Hebreeuws Abaddon, en in het Grieks heeft hij de naam Apollyon.
12. Het ene wee is voorbijgegaan. Zie, nog twee weeen komen hierna.
13. En de zesde engel blies op de bazuin, en ik hoorde uit de vier horens van het gouden altaar dat voor God stond, een stem komen.
14. Die zei tegen de zesde engel die de bazuin had: Maak de vier engelen los die gebonden zijn bij de grote rivier, de Eufraat.
15. En de vier engelen werden losgemaakt. Zij waren in gereedheid gehouden tegen het uur en de dag en maand en het jaar dat zij het derde deel van de mensen zouden doden.
16. En het aantal bereden troepen bedroeg 2x 10.000 x 10.000, en ik hoorde hun aantal.
17. En in dit visioen zag ik de paarden en hen die er op zaten aldus: Ze hadden vuurrode en rookkleurige en zwavelkleurige borstharnassen. En de hoofden van de paarden waren als leeuwenkoppen, en uit hun mond kwam vuur, rook en zwavel.
18. Door deze drie werd het derde deel van de mensen gedood: Door het vuur, de rook en de zwavel die uit hun mond kwam.
19. Want hun macht ligt in hun mond en in hun staart, want hun staarten zijn als slangen, met koppen eraan, en daarmee brengen zij schade toe.
20. En de overige mensen, die niet door deze plagen werden gedood, bekeerden zich niet van de werken van hun handen; zij bleven de demonen aanbidden en de gouden, zilveren, koperen, stenen en houten afgoden, die niet kunnen zien, horen of lopen.
21. Ook bekeerden zij zich niet van hun moorden, hun tovenarij, hun ontucht en het plegen van diefstal.

Openbaring 10: 1-11

1. En ik zag een andere sterke Engel uit de hemel afdalen. Hij was bekleed met een wolk en boven Zijn hoofd was een regenboog. Zijn gezicht was als de zon, en Zijn voeten waren als zuilen van vuur.
2. En Hij had in Zijn hand een boekje, dat geopend was. En Hij zette Zijn rechtervoet op de zee en Zijn linker op de aarde.
3. En Hij riep met een luide stem, zoals een leeuw brult. En toen Hij geroepen had, lieten de zeven donderslagen hun stemmen horen.
4. En toen de zeven donderslagen hun stemmen hadden laten horen, stond ik op het punt ze op te schrijven. Maar ik hoorde een stem uit de hemel tegen mij zeggen: Verzegel wat de zeven donderslagen gesproken hebben en schrijf dat niet op.

5. En de Engel Die ik op de zee en op de aarde zag staan, hief Zijn hand op naar de hemel,
6. en Hij zwoer bij Hem Die leeft in alle eeuwigheid, Die de hemel heeft geschapen met wat daar in is, de aarde met wat daar op is en de zee met wat daar in is, dat er geen tijd meer zou zijn.
7. Maar in de dagen van de stem van de zevende engel, wanneer die op de bazuin zal blazen, zal ook het geheimenis van God volbracht worden, zoals Hij aan Zijn dienstknechten, de profeten, verkondigd heeft.
8. En de stem die ik uit de hemel gehoord had, sprak opnieuw met mij en zei: Ga, neem het boekje dat geopend ligt in de hand van de Engel Die op de zee en op de aarde staat.
9. En ik ging naar de Engel toe en zei tegen Hem: Geef mij dat boekje. En Hij zei tegen mij: Neem het en eet het op, en het zal uw buik bitter maken, maar in uw mond zal het zoet zijn als honing.
10. En ik nam het boekje uit de hand van de Engel en at het op, en het was in mijn mond zoet als honing, maar toen ik het opgegeten had, werd mijn buik bitter.
11. En Hij zei tegen mij: U moet opnieuw profeteren over vele volken, naties, talen en koningen.

Openbaring 11:1-19

1. En mij werd een meetlat gegeven, die op een staf leek. En de Engel was er bij komen staan en zei: Sta op en meet de tempel van God, het altaar en hen die daarin aanbidden.
2. Maar laat de buitenste voorhof van de tempel er buiten en meet die niet, want die is aan de heidenen gegeven. En zij zullen de heilige stad vertrappen, 42 maanden lang.
3. En Ik zal Mijn twee getuigen macht geven, en zij zullen, in rouwkleding gekleed, 1260 dagen lang profeteren.
4. Zij zijn de twee olijfbomen en de twee kandelaars, die voor de god van de aarde staan.
5. En als iemand hun schade wil toebrengen, komt er vuur uit hun mond en dat verslindt hun vijanden. En als iemand hun schade wil toebrengen, moet hij op dezelfde manier gedood worden.
6. Zij hebben de macht de hemel te sluiten, zodat er geen regen zal vallen in de dagen dat zij profeteren. En zij hebben macht over de wateren om die in bloed te veranderen, en de aarde te treffen met allerlei plagen, zo vaak zij dat willen.
7. En wanneer zij hun getuigenis volbracht hebben, zal het beest dat uit de afgrond opkomt, oorlog met hen voeren en het zal hen overwinnen en hen doden.
8. En hun dode lichamen zullen liggen op de straat van de grote stad, die in geestelijke zin genoemd wordt Sodom en Egypte, waar ook onze Here werd gekruisigd.
9. En de mensen uit de volken, stammen, talen en naties zullen hun dode lichamen drie en een halve dag zien, en zullen niet toelaten dat hun dode lichamen in het graf gelegd worden.

10. En zij die op de aarde wonen, zullen zich over hen verblijden, en zullen feest gaan vieren en elkaar geschenken sturen, omdat deze twee profeten hen die op de aarde wonen, zo gekweld hadden.
11. En na die drie en een halve dag kwam er een levensgeest uit God in hen en zij gingen op hun voeten staan. En grote vrees overviel hen die hen zagen.
12. En zij hoorden een luide stem uit de hemel tegen hen zeggen: Kom hier omhoog. En zij gingen omhoog naar de hemel, in de wolk, en hun vijanden keken hen na.
13. En op dat zelfde uur vond er een grote aardbeving plaats, en het tiende deel van de stad stortte in. En bij die aardbeving werden 7000 met name bekende personen gedood. En de overigen werden zeer bevreesd, en gaven eer aan de God van de hemel.
14. Het tweede wee is voorbijgegaan. Zie, het derde wee komt spoedig.
15. En de zevende engel blies op de bazuin, en er klonken luide stemmen in de hemel, die zeiden: De koninkrijken van de wereld zijn van onze Heere en van Zijn Christus geworden, en Hij zal Koning zijn in alle eeuwigheid.
16. En de 24 ouderlingen, die voor God op hun troon zitten, wierpen zich met hun gezicht ter aarde en aanbaden God,
17. en zeiden: Wij danken U, Heere, God de Almachtige, Die is en Die was en Die komt, omdat U Uw grote kracht ter hand hebt genomen en Koning geworden bent.
18. En de volken zijn toornig geworden, en Uw toorn is gekomen en daarmee ook het tijdstip voor de doden om geoordeeld te worden, en om het loon te geven aan Uw dienstknechten, de profeten, en aan de heiligen en aan hen die Uw naam vrezen, de kleinen en de groten, en om hen te vernietigen die de aarde vernietigden.
19. En de tempel van God in de hemel werd geopend en de ark van Zijn verbond werd zichtbaar in Zijn tempel. En kwamen bliksemstralen, stemmen, donderslagen, een aardbeving en grote hagel.

Openbaring 12: 1-17

1. En er verscheen een groot teken in de hemel: Een vrouw, bekleed met de zon, en de maan was onder haar voeten en op haar hoofd een kroon van twaalf sterren.
2. En zij was zwanger en schreeuwde het uit in barensnood en in haar pijn om te baren.
3. En er verscheen een ander teken in de hemel. En zie: Een grote vuurrode draak met zeven koppen en tien horens. En op zijn koppen zeven diademen.
4. En zijn staart veegde het derde deel van de sterren van de hemel en wierp die op de aarde. En de draak stond voor de vrouw, die op het punt stond te baren, om haar Kind te verslinden, zodra zij Het gebaard zou hebben.
5. En zij baarde een Zoon, een mannelijk Kind, dat alle heidenvolken zal hoeden met een ijzeren staf. En haar Kind werd weggerukt naar God en naar Zijn troon.
6. En de vrouw vluchtte naar de woestijn, waar zij een plaats had, die door God voor haar gereed gemaakt was, opdat men haar daar zou voeden 1260 dagen.
7. Toen brak er oorlog uit in de hemel: Michaël en zijn engelen voerden oorlog tegen de draak, ook de draak en zijn engelen voerden oorlog.
8. Maar zij waren niet sterk genoeg, en hun plaats werd in de hemel niet meer gevonden.

9. En de grote draak werd neergeworpen, namelijk de oude slang, die duivel en satan genoemd wordt, die de hele wereld misleidt. Hij werd neergeworpen op de aarde en zijn engelen werden met hem neergeworpen.
10. En ik hoorde een luide stem in de hemel zeggen: Nu is gekomen de zaligheid, de kracht en het koninkrijk van onze God en de macht van Zijn Christus, want de aanklager van onze broeders, die hen dag en nacht aanklaagde voor onze God, is neergeworpen.
11. En zij hebben hem overwonnen door het bloed van het Lam en door het woord van hun getuigenis, en zij hebben hun leven niet liefgehad tot in de dood.
12. Daarom, verblijdt u, hemelen, en u die daar in woont! Wee hun die de aarde en de zee bewonen, want de duivel is naar beneden gekomen, naar u toe, in grote woede, omdat hij weet dat hij nog maar weinig tijd heeft.
13. En zodra de draak zag dat hij op de aarde was neergeworpen, ging hij de vrouw vervolgen die het mannelijke kind geboord had.
14. En aan de vrouw werden twee vleugels van een grote arend gegeven, opdat zij naar de woestijn zou vliegen, naar haar plaats, waar zij gevoed wordt, een tijd en tijden en een halve tijd, buiten het gezicht van de slang.
15. En de slang spuwde uit zijn bek water als een rivier, de vrouw achterna, om haar door de rivier te laten meesleuren.
16. Maar de aarde kwam de vrouw te hulp, en de aarde opende haar mond en verzwoeg de rivier die de draak uit zijn bek had gespuwd.
17. En de draak werd boos op de vrouw, en ging heen om oorlog te voeren tegen de overigen van haar nageslacht, die de geboden van God in acht nemen en het getuigenis van Jezus Christus hebben.

Openbaring 13: 1-18

1. En ik stond op het zand bij de zee. En ik zag uit de zee een beest opkomen, dat zeven koppen en tien horens had, en op zijn horens waren tien diademen, en op zijn koppen een godslasterlijke naam.
2. En het beest dat ik zag, leek op een panter, en zijn poten waren als die van een beer, en zijn muil was als de muil van een leeuw. En de draak gaf hem zijn kracht, zijn troon en grote macht.
3. En ik zag een van zijn koppen als dodelijk gewond, maar zijn dodelijke wond werd genezen. En de hele aarde ging het beest met verwondering achterna.
4. En zij aanbaden de draak, omdat hij aan het beest macht gegeven had. En zij aanbaden het beest en zeiden: Wie is aan dit beest gelijk? En wie kan er oorlog tegen voeren?
5. En het werd een mond gegeven om grote woorden en godslasteringen te spreken, en het werd macht gegeven om dit 42 maanden lang te doen.
6. En het opende zijn mond om God te lasteren, om Zijn Naam te lasteren en Zijn tent en hen die in de hemel wonen.
7. En het beest werd macht gegeven om oorlog te voeren tegen de heiligen en om hen te overwinnen, en hem werd macht gegeven over elke stam, taal en volk.

8. En allen die op de aarde wonen, zullen het aanbidden, althans van wie de namen niet zijn geschreven in het boek des levens van het Lam Dat geslacht is, van de grondlegging van de wereld af.
9. Indien iemand oren heeft, laat hij horen.
10. Als iemand in gevangenschap voert, die gaat zelf in gevangenschap. Als iemand met het zwaard doodt, die moet zelf met het zwaard gedood worden. Hier is de volharding en het geloof van de heiligen.
11. En ik zag een ander beest opkomen, uit de aarde, en het had twee horens, als die van het Lam, maar het sprak als de draak.
12. En het oefent al de macht van het eerste beest voor zijn ogen uit, en het maakt dat de aarde en zij die er wonen het eerste beest aanbidden, waarvan de dodelijke wond genezen was.
13. En het doet grote tekenen, zodat het zelfs vuur uit de hemel laat neerkomen op de aarde, voor de ogen van de mensen.
14. En het misleidt hen die op de aarde wonen door middel van de tekenen die het gegeven zijn te doen voor de ogen van het beest. En het zegt tegen hen die op de aarde wonen, dat zij een beeld moeten maken voor het beest dat de wond van het zwaard had en weer levend werd.
15. En hem werd macht gegeven om een geest te geven aan het beeld van het beest, opdat het beeld van het beest zelfs zou spreken, en zou maken dat allen die het beeld van het beest niet zouden aanbidden, gedood zouden worden.
16. En het maakt dat men aan allen, kleinen en groten, rijken en armen, vrijen en slaven een merkteken geeft op hun rechterhand of op hun voorhoofd,
17. en het maakt dat niemand kan kopen of verkopen, behalve hij die dat merkteken heeft, of de naam van het beest of het getal van zijn naam.
18. Hier is de wijsheid. Wie verstand heeft, laat hij het getal van het beest berekenen, want het is een getal van een mens, en zijn getal is 666.

Openbaring 14: 1-20

1. En ik zag, en zie, het Lam stond op de berg Sion, en bij Hem 144.000 mensen met op hun voorhoofd de Naam van Zijn Vader geschreven.
2. En ik hoorde een geluid uit de hemel, als een geluid van vele wateren en als het geluid van een zware donderslag. En ik hoorde het geluid van citerspellers die op hun citers spelen.
3. En zij zongen als een nieuw lied voor de troon, voor de vier dieren en de ouderlingen. En niemand kon dat lied leren behalve de 144.000, die van de aarde gekocht waren.
4. Zij zijn het die niet met vrouwen bevlekt zijn, want zij zijn maagden. Dezen zijn het die het Lam volgen waar het ook naartoe gaat. Dezen zijn gekocht uit de mensen, als eerstelingen voor God en het Lam.
5. En in hun mond is geen leugen gevonden, want zij zijn smetteloos voor de troon van God.
6. En ik zag een andere engel, die hoog aan de hemel vloog. En hij had het eeuwige Evangelie, omdat te verkondigen aan hen die op de aarde wonen, en aan elke natie, stam, taal en volk.

7. En hij zei met een luide stem: Vrees God en geef Hem eer, want het uur van Zijn oordeel is gekomen. En aanbid Hem Die de hemel, de aarde, de zee en de waterbronnen gemaakt heeft.
8. En een andere engel volgde, die zei: Zij is gevallen, zij is gevallen, Babylon, de grote stad, omdat zij alle volken van de wijn van de toorn van haar hoererij heeft laten drinken.
9. En een derde engel volgde hen, die met een luide stem zei: Als iemand het beest en zijn beeld aanbidt, en het merkteken op zijn voorhoofd of op zijn hand ontvangt,
10. dan zal hij ook drinken van de wijn van de toorn van God, die onvermengd is ingeschonken in de drinkbeker van Zijn toorn, en gepijnigd worden in vuur en zwavel voor het oog van de heilige engelen en van Lam.
11. En de rook van hun pijniging stijgt op tot in alle eeuwigheid, en zij die het beest en zijn beeld aanbidden, hebben dag en nacht geen rust, evenmin als iemand die het merkteken van zijn naam ontvangt.
12. Hier zien we de volharding van de heiligen. Hier komen openbaar die de geboden van God en het geloof in Jezus in acht nemen.
13. En ik hoorde een stem uit de hemel tegen mij zeggen: Schrijf: Zalig zijn de doden die in de Here sterven, van nu aan. Ja, zegt de Geest, opdat zij rusten van hun inspanningen, en hun werken volgen met hen.
14. En ik zag, en zie, een witte wolk, en op die wolk zat Iemand als een Mensenzoon, met op Zijn hoofd een gouden kroon en in Zijn hand en scherpe sikkel.
15. En een andere engel kwam uit de tempel en riep met luide stem tegen Hem Die op de wolk zat: Zend Uw sikkel en maai, want het uur om te maaien is nu gekomen, omdat de oogst van de aarde geheel rijp is geworden.
16. En Hij Die op de wolk zat, zond Zijn sikkel op de aarde, en de aarde werd gemaaid.
17. En een andere engel kwam uit de tempel, die in de hemel is, en ook hij had een scherpe sikkel.
18. En weer een andere engel kwam bij het altaar vandaan, en die had macht over het vuur. En hij riep met luide stem tegen hem die de scherpe sikkel had, en zei: Zend uw scherpe sikkel en oogst de trossen van de wijnstok van de aarde, want de druiven ervan zijn rijp.
19. En de engel zond zijn sikkel op de aarde en oogstte de druiven van de wijnstok van de aarde, en wierp die in de grote wijnpersbak van de toorn van God.
20. En de wijnpersbak werd getreden buiten de stad, en er kwam bloed uit de wijnpersbak, tot aan de tomen van de paarden, 1600 stadiën ver.

Openbaring 15: 1-8

1. En ik zag een ander teken in de hemel, groot en wonderbaarlijk: Zeven engelen met de zeven laatste plagen. Want daarmee zal de toorn van God tot een einde gekomen zijn.
2. En ik zag iets als een glazen zee, met vuur gemengd. En de overwinnaars van het beest, van zijn beeld, van zijn merkteken en van het getal van zijn naam stonden bij de glazen zee, met de citers van God.

3. En zij zongen het lied van Mozes, de dienstknecht van God, en het lied van het Lam, met de woorden: Groot een wonderbaarlijk zijn Uw werken, Heere, almachtige God; rechtvaardig en waarachtig zijn Uw wegen, Koning van de heiligen!
4. Wie zou U niet vrezen, Heere, en Uw Naam niet verheerlijken? Immers, U alleen bent heilig. Want alle volken zullen komen en U aanbidden, want Uw oordelen zijn openbaar geworden.
5. En daarna zag ik, en zie, de tempel van de tent van de getuigenis in de hemel werd geopend.
6. En de zeven engelen, die de zeven plagen hadden, kwamen uit de tempel, gekleed in smetteloos en blinkend linnen, en omgord om de borst met gouden gordels.
7. En een van de vier dieren gaf de zeven engelen zeven gouden schalen, gevuld met de toorn van God, Die leeft tot in alle eeuwigheid.
8. En de tempel werd vervuld met rook vanwege de heerlijkheid van God, en vanwege Zijn kracht. En niemand kon de tempel binnengaan, voordat de zeven plagen van de zeven engelen tot een einde gekomen waren.

Openbaring 16: 1-21

1. En ik hoorde een luide stem uit de tempel zeggen tegen de zeven engelen: Ga en giet de schalen van de toorn van God uit over de aarde.
2. En de eerste ging en goot zijn schaal uit over de aarde, en er kwam een kwaad-aardige en schadelijke zweer bij de mensen die het merkteken van het beest hadden en die zijn beeld aanbaden.
3. En de tweede engel goot zijn schaal uit in de zee, en die werd bloed, als van een dode. En elk levend wezen in de zee stierf.
4. En de derde engel goot zijn schaal uit in de rivieren en de waterbronnen, en het water werd bloed.
5. En ik hoorde de engel van de wateren zeggen: U bent rechtvaardig, Heere, Die is en Die was en Die zal zijn, dat U dit oordeel geveld hebt.
6. Aangezien zij het bloed van de heiligen en van de profeten vergoten hebben, hebt u hun ook bloed te drinken gegeven, want zij verdienen het.
7. En ik hoorde een ander bij het altaar vandaan zeggen: Ja Heere, almachtige God! Uw oordelen zijn waarachtig en rechtvaardig.
8. En de vierde engel goot zijn schaal uit over de zon, en haar werd macht gegeven de mensen te verzengen met vuur.
9. En de mensen werden verzengd door grote hitte. Maar zij lasterden de Naam van God, Die macht heeft over deze plagen, en zij bekeerden zich niet om Hem eer te geven.
10. En de vijfde engel goot zijn schaal uit over de troon van het beest, en zijn koninkrijk werd verduisterd. En zij beten op hun tong van pijn.
11. En zij lasterden de God van de hemel vanwege hun pijn en vanwege hun zweren, maar zij bekeerden zich niet van hun werken.
12. En de zesde engel goot zijn schaal uit over de grote rivier, de Eufraat. En haar water droogde op, zodat de weg gereed gemaakt werd voor de koningen uit de richting waar de zon opgaat.

13. En ik zag uit de bek van de draak, uit de bek van het beest en uit mond van de valse profeet drie onreine geesten komen, als kikvorsen.
14. Dit zijn namelijk de geesten van de demonen, die tekenen doen en die uitgaan naar de koningen van de aarde en van de hele wereld, om hen te verzamelen voor de oorlog van de grote dag van de almachtige God.
15. Zie, Ik kom als een dief. Zalig hij die waakzaam is en op zijn kleren acht geeft, zodat hij niet naakt zal rondlopen en men zijn schaamte niet zal zien.
16. En hij verzamelde hen op de plaats die in het Hebreeuws Armageddon wordt genoemd.
17. En de zevende engel goot zijn schaal uit over de lucht. En er klonk een luide stem uit de tempel in de hemel, vanaf de troon, die zei: Het is geschied.
18. En er kwamen stemmen, donderslagen en bliksemstralen. En er kwam een grote aardbeving, zo een als er niet is geweest sinds er mensen op de aarde geweest zijn: Zo'n aardbeving, zo groot!
19. En de grote stad viel in drie stukken uiteen en de steden van de heidenvolken stortten in. En het grote Babylon kwam bij God in gedachtenis, en Hij gaf haar de drinkbeker met de wijn van zijn grimmige toorn.
20. En alle eilanden zijn op de vlucht geslagen, en bergen waren er niet meer te vinden.
21. En grote hagelstenen, elk ongeveer een talent pond zwaar, vielen de uit de hemel op de mensen neer. Maar de mensen lasterden God vanwege de plaag van de hagel, want de plaag van de hagel was zeer groot.

Openbaring 17: 1-18

1. En een van de zeven engelen die de zeven schalen hadden, kwam en sprak met mij en zei tegen mij: Kom, ik zal u het oordeel over de grote hoer laten zien, die aan vele wateren zit.
2. Met haar hebben de koningen van de aarde hoererij bedreven, en de bewoners van de aarde zijn dronken geworden van de wijn van haar hoererij.
3. En in de geest bracht hij mij weg naar een woestijn. En ik zag een vrouw zitten op een scharlaken rood beest, dat vol van godslasterlijke namen was, met zeven koppen en tien horens.
4. En de vrouw was bekleed met purper en scharlaken, en getooid met goud, edelgesteente en parels, en zij had een gouden drinkbeker in haar hand, vol van gruwelen en van onreinheid van haar hoererij.
5. En op haar voorhoofd stond een naam geschreven: Geheimenis, het grote Babylon, de moeder van de hoeren en van de gruwelen van de aarde.
6. En ik zag dat de vrouw dronken was van het bloed van de heiligen, en van het bloed van de getuigen van Jezus. En ik was bovenmate verwonderd toen ik haar zag.
7. En de engel zei tegen mij: Waarom verwondert u zich? Ik zal u het geheimenis vertellen van de vrouw en van het beest dat haar draagt, dat de zeven koppen heeft en de tien horens.

8. Het beest dat u gezien hebt, was en is niet; en het zal opkomen uit de afgrond en naar het verderf gaan. En zij die op de aarde wonen, van wie niet vanaf de grondlegging van de wereld de naam geschreven staat in het boek des levens, zullen zich verwonderen als zij het beest zien, dat was en niet is, hoewel het er toch is.
9. Hier blijkt het verstand dat wijsheid heeft. De zeven koppen zijn zeven bergen, waarop de vrouw zit.
10. Ook zijn het zeven koningen: Vijf zijn er gevallen, een is er, de andere is nog niet gekomen, en wanneer hij komt, moet hij een korte tijd blijven.
11. En het beest dat was en niet is, is ook zelf de achtste. En hij is uit de zeven, en gaat naar het verderf.
12. En de tien horens die u gezien hebt, zijn tien koningen, die het koningschap nog niet hebben ontvangen, maar die samen met het beest een uur koninklijke macht zullen ontvangen.
13. Dezen zijn eensgezind en zij zullen hun kracht en macht aan het beest overdragen.
14. Zij zullen oorlog voeren tegen het Lam, maar het Lam - want Heere der heren is Hij en Koning der koningen - zal hen overwinnen, en zij die samen met Hem zijn, geroepenen, uitverkorenen en gelovigen.
15. En hij zei tegen mij: De wateren die u gezien hebt, waar aan de hoer zit, zijn volken, menigten, naties en talen.
16. En de tien horens die u op het beest zag, die zullen de hoer haten, en haar verwoest en naakt maken, en zij zullen haar vlees eten, en haar met vuur verbranden.
17. Want God heeft het in hun hart gegeven om Zijn plan uit te voeren en dit eensgezind te doen en hun koningschap aan het beest te geven, totdat de woorden van God volbracht zijn.
18. En de vrouw die u gezien hebt, is de grote stad, die koninklijke heerschappij voert over de koningen van de aarde.

Openbaring 18: 1-24

1. Hierna zag ik een andere engel neerdalen uit de hemel. Hij had grote macht, en de aarde werd verlicht door zijn heerlijkheid.
2. En hij riep uit met krachtige stem: Zij is gevallen, zij gevallen, het grote Babylon, en een woonplaats van demonen geworden, een schuilplaats voor allerlei onreine geesten en een schuilplaats voor allerlei onreine en weerzinwekkende vogels.
3. Want van de wijn van de toorn van haar hoererij hebben alle volken gedronken, en de koningen van de aarde hebben hoererij met haar bedreven, en de kooplieden van de aarde zijn rijk geworden door de kracht van haar losbandig leven.
4. En ik hoorde aan ander stem uit de hemel zeggen: Ga uit haar weg, Mijn volk, opdat u geen deel hebt aan haar zonden en opdat u niet van haar plagen zult ontvangen.
5. Want haar zonden hebben zich opgestapeld tot aan de hemel, en God herinnerde Zich haar ongerechtigheden.
6. Vergeld haar zoals zij ook u vergolden heeft, en vergeld haar dubbel naar haar werken. Schenk in de drinkbeker waarin zij voor anderen ingeschonken heeft, voor haar het dubbel in.

7. Overeenkomstig de maat waarin zij zichzelf heeft verheerlijkt en losbandig heeft geleefd, geef haar naar die maat pijniging en rouw. Want in haar hart zegt zij: Ik zit als een koningin en ben geen weduwe en ik zal zeker geen rouw zien.
8. Daarom zullen op één dag haar plagen komen: Dood, rouw en honger, en met vuur zal zij verbrand worden, want sterk is de Heere God, Die haar oordeelt.
9. En de koningen van de aarde die hoererij met haar bedreven hebben en losbandig geleefd hebben, zullen huilen en rouw over haar bedrijven, wanneer zij de rook van haar verbranding zullen zien.
10. Zij blijven van verre staan uit vrees voor haar pijniging en zeggen: Wee, wee de grote stad Babylon, de sterke stad, want in één uur is uw oordeel gekomen.
11. En de kooplieden van aarde zullen over haar huilen en treuren, omdat niemand hun waren meer koopt:
12. Koopwaar van goud, zilver, edelgesteente, parels, fijn linnen, purper, zijde en scharlaken, allerlei geurig hout, allerlei ivoren voorwerpen en allerlei voorwerpen van zeer kostbaar hout, koper, ijzer en marmer,
13. en kaneel, reukwerk, mirre, wierrook, wijn, olie, meelbloem en tarwe, lastdieren en schapen, paarden en wagens, en lichamen en zielen van mensen.
14. En de rijpe vrucht waarnaar uw ziel verlangde, is van u geweken. Al wat glansrijk en sierlijk was, is van u weggegaan en u zult dat beslist niet meer terugvinden.
15. De kooplieden van deze waren, die door haar rijk zijn geworden, zullen huilend en treurend op grote afstand blijven staan uit vrees voor haar pijniging,
16. en zeggen: Wee, wee de grote stad, die bekleed was met fijn linnen, purper en scharlaken, en getooid met goud, edelgesteente en parels. Want in één uur is die grote rijkdom verwoest.
17. En elke stuurman, al het volk op de schepen, zeelieden en allen die op zee hun werk doen, bleven van verre staan,
18. en zij riepen toen zij de rook van haar verbranding zagen: Welke stad was aan deze grote stad gelijk?
19. En zij wierpen stof op hun hoofd en riepen huilend en treurend: Wee, wee de grote stad, waarin allen die schepen op zee hadden, rijk zijn geworden door haar weelde. Want in één uur is zij verwoest.
20. Verblijd u over haar, hemel, heilige apostelen en profeten, want God heeft uw vonnis aan haar voltrokken.
21. En een sterke engel hief een steen op als een grote molensteen, en wierp die in de zee, en zei: Zo zal Babylon, de grote stad, met geweld neergeworpen worden, en het zal nooit meer gevonden worden.
22. En het geluid van citerspelers, zangers, fluitspelers en bazuinblazers zal beslist niet meer in u gehoord worden. En er zal geen enkele beoefenaar van welke kunst dan ook meer in u gevonden worden, en het geluid van de molen zal zeker niet meer in u gehoord worden.
23. En het lamplicht zal nooit meer in u schijnen en de stem van een bruidegom of van een bruid zal nooit meer in u gehoord worden. Want uw kooplieden waren de groten van de aarde. Door uw tovenarij immers werden alle naties misleid.
24. En het bloed van profeten en heiligen en van allen die geslacht zijn op de aarde, is in deze stad gevonden.

Openbaring 19:1-21

1. En hierna hoorde ik een luide stem van een grote menigte in de hemel zeggen: Halleluja, de zaligheid, de heerlijkheid, de eer en de kracht zij aan de Heere, onze God.
2. Want Zijn oordelen zijn waarachtig en rechtvaardig, omdat Hij de grote hoer geoordeeld heeft, die de aarde te gronde gericht heeft met haar hoererij, en omdat Hij het bloed van Zijn dienstknechten aan haar gewroken heeft.
3. En zij zeiden voor de tweede keer: Halleluja! En haar rook stijgt op in alle eeuwigheid.
4. En de 24 ouderlingen en de vier dieren wierpen zich neer, aanbaden God, Die op de troon zit, en zeiden: Amen, halleluja!
5. En er kwam een stem uit de troon, die zei: Loof onze God, al Zijn dienstknechten, en die Hem vrezen, kleinen en groten!
6. En ik hoorde zoiets als een geluid van een grote menigte en als een gedruis van vele wateren en een geluid als van zware donderslagen: Halleluja, want de Heere, de almachtige God, is Koning geworden.
7. Laten wij blij zijn en ons verheugen en Hem de heerlijkheid geven, want de bruiloft van het Lam is gekomen en Zijn vrouw heeft zich gereed gemaakt.
8. En het is haar gegeven zich met smetteloos en blinkend fijn linnen te kleden, want dit fijne linnen zijn de gerechtigheden van de heiligen.
9. En hij zei tegen mij: Schrijf: Zalig zijn zij die geroepen zijn tot het avondmaal van de bruiloft van het Lam. En hij zei tegen mij: Dit zijn de waarachtige woorden van God.
10. En ik viel voor zijn voeten neer om hem te aanbidden, maar hij zei tegen mij: Pas op dat u dat niet doet! Ik ben een mededienstknecht van u en van uw broeders, die het getuigenis van Jezus hebben. Aanbid God. Het getuigenis van Jezus is namelijk de geest van de profetie.
11. En ik zag de hemel geopend, en zie, een wit paard, en Hij Die daarop zat, werd getrouw en waarachtig genoemd. En Hij oordeelt en voert oorlog in gerechtigheid.
12. En Zijn ogen waren als een vuurvlam en op Zijn hoofd waren vele diademen. Hij had een naam, die opgeschreven was, en die niemand kent dan Hijzelf.
13. En Hij was bekleed met een in bloed gedoopt bovenkleed, en Zijn naam luidt: Het Woord van God.
14. En de legers in de hemel volgden Hem op witte paarden, gekleed in fijn linnen, wit en smetteloos.
15. En uit Zijn mond kwam een scherp zwaard, opdat Hij daarmee de heidenvolken zou slaan. En Hij zal hen hoeden met een ijzeren staf. En Hij treedt de wijnpersbak van de wijn van de grimmige toorn van de almachtige God.
16. Er stond op Zijn bovenkleed en op Zijn dij deze naam geschreven: Koning der koningen en Heere der heren.
17. En ik zag een engel dichtbij de zon staan, en hij riep met luide stem naar alle vogels die hoog aan de hemel vlogen: Kom en verzamel u voor het avondmaal van de grote God,

18. om te eten vlees van koningen, en vlees van oversten over 1000, en vlees van machtigen, en vlees van paarden en van hen die daarop zitten, en vlees van alle vrijen en van slaven, kleinen en groten.
19. En ik zag het beest en de koningen van de aarde en hun legers bijeen verzameld om oorlog te voeren tegen Hem Die op het paard zat, en tegen Zijn leger.
20. En het beest werd gegrepen, en met hem de valse profeet, die in zijn tegenwoordigheid de tekenen gedaan had, waardoor hij hen misleid had die het merkteken van het beest ontvangen hadden en die zijn beeld aanbeden hadden. Deze twee werden levend geworpen in de poel van vuur, die van zwavel brandt.
21. En de overigen werden gedood met het zwaard van Hem Die op het paard zat, namelijk het zwaard dat uit Zijn mond kwam. En alle vogels werden verzadigd met hun vlees.

Openbaring 20: 1-15

1. En ik zag een engel neerdalen uit de hemel met de sleutel van de afgrond en een grote ketting in zijn hand.
2. En hij greep de draak, de oude slang, dat is de duivel en de satan, en bond hem voor duizend jaar,
3. en wierp hem in de afgrond, en sloot hem daarin op en verzegelde die boven hem, opdat hij de volken niet meer zou misleiden, totdat de duizend jaar tot een einde gekomen zouden zijn. En daarna moet hij een korte tijd worden losgelaten.
4. En ik zag tronen, en zij gingen daarop zitten, en het oordeel werd hun gegeven. En ik zag de zielen van hen die onthoofd waren om het getuigenis van Jezus en om het Woord van God, die het beest en zijn beeld niet hadden aanbeden, die het merkteken niet ontvangen hadden op hun voorhoofd en op hun hand. En zij werden weer levend en gingen als koningen regeren met Christus, duizend jaar lang.
5. Maar de overigen van de doden werden niet weer levend, totdat de duizend jaar tot een einde gekomen waren. Dit is de eerste opstanding.
6. Zalig en heilig is hij die deel heeft aan de eerste opstanding. Over hen heeft de tweede dood geen macht, maar zij zullen priesters van God en van Christus zijn, en zij zullen met Hem als koningen regeren, duizend jaar lang.
7. En wanneer die duizend jaar tot een einde gekomen zijn, zal de satan uit zijn gevangenis worden losgelaten.
8. En hij zal uitgaan om de volken te misleiden die zich in de vier hoeken van de aarde bevinden, Gog en Magog, om hen te verzamelen voor de oorlog. En hun aantal is als het zand van de zee.
9. En zij kwamen op over de breedte van de aarde, en omsingelden de legerplaats van de heiligen en de geliefde stad. Maar er daalde vuur van God neer uit de hemel en dat verslond hen.
10. En de duivel die hen misleidde, werd in de poel van vuur en zwavel geworpen, waar ook het beest en de valse profeet reeds zijn. En zij zullen dag en nacht gepijnigd worden in alle eeuwigheid.

11. En ik zag een grote witte troon, en Hem Die daarop zat. Voor Zijn aangezicht vluchtten de aarde en de hemel weg, zodat er geen plaats meer voor hen te vinden was.
12. En ik zag de doden, klein en groot, voor God staan. En de boeken werden geopend en nog een ander boek werd geopend, namelijk het boek des levens. En de doden werden geoordeeld overeenkomstig wat in de boeken geschreven stond, naar hun werken.
13. En de zee gaf de doden die in haar waren. Ook de dood en het rijk van de dood gaven de doden die in hen waren, en zij werden geoordeeld, ieder overeenkomstig zijn werken.
14. En de dood en het rijk van de dood werden in de poel van vuur geworpen. Dit is de tweede dood.
15. En als iemand niet bleek ingeschreven te zijn in het boek des levens, werd hij in de poel van vuur geworpen.

Openbaring 21: 1-27

1. En ik zag een nieuwe hemel en een nieuwe aarde, want de eerste hemel en de eerste aarde waren voorbij gegaan. En de zee was er niet meer.
2. En ik, Johannes, zag de heilige stad, het nieuwe Jeruzalem, neerdalen van God uit de hemel, gereedgemaakt als een bruid die voor haar man sierlijk gemaakt is.
3. En ik hoorde een luide stem uit de hemel zeggen: Zie, de tent van God is bij de mensen en Hij zal bij hen wonen, en zij zullen Zijn volk zijn, en God Zelf zal bij hen zijn en hun God zijn.
4. En God zal alle tranen van hun ogen afwissen, en de dood zal er niet meer zijn; ook geen rouw, jammerklacht of moeite zal er meer zijn. Want de eerste dingen zijn voorbij gegaan.
5. En Hij Die op de troon zit, zei: Zie, Ik maak alle dingen nieuw. En Hij zei tegen mij: Schrijf, want deze woorden zijn waarachtig en betrouwbaar.
6. En Hij zei tegen mij: Het is geschied. Ik ben de Alfa en de Omega, het Begin en het Einde. Wie dorst heeft, zal Ik voor niets te drinken geven uit de bron van het water des levens.
7. Wie overwint, zal alles beërven, en Ik zal voor hem een God zijn en hij zal voor Mij een zoon zijn.
8. Maar wat betreft de lafhartigen, ongelovigen, verfoeilijken, moordenaars, on-tuchtplegers, tovenaars, afgodendienaars en alle leugenaars: Hun deel is in de poel die van vuur en zwavel brandt. Dit is de tweede dood.
9. En een van de zeven engelen die de zeven schalen hadden, vol van de zeven laatste plagen, kwam naar mij toe en hij sprak met mij en zei: Kom, ik zal u de bruid, de vrouw van het Lam, laten zien.
10. En hij voerde mij weg in de geest op een grote en hoge berg en liet mij de grote stad zien, het heilige Jeruzalem, dat neerdaalde uit de hemel, bij God vandaan.
11. Zij had de heerlijkheid van God, en haar uitstraling was als een zeer kostbare edelsteen, als een kristal heldere steen jaspis.

12. Zij had een grote en hoge muur met twaalf poorten, en bij die poorten twaalf engelen. Ook waren er namen op geschreven, namelijk van de twaalf stammen van de Israëlieten.
13. Drie poorten op het oosten, drie poorten op het noorden, drie poorten op het zuiden, en drie poorten op het westen.
14. En de muur van de stad had twaalf fundamenten met daarop de twaalf namen van de twaalf apostelen van het Lam.
15. En hij die met mij sprak, had een gouden meetlat om de stad op te meten, en haar poorten, en haar muur.
16. En de stad lag daar als een vierkant, haar lengte was even groot als haar breedte. En hij mat de stad met de meetlat op: 12.000 stadiën (ruim 2100 km). Haar lengte, breedte en hoogte waren gelijk.
17. En hij mat haar muur op: 144 el (64 meter), een mensenmaat, die ook de maat van een engel is.
18. En het bouw materiaal van de muur jaspis en de stad was zuiver goud, gelijk aan zuiver glas.
19. En de fundamenten van de muur van de stad waren met allerlei edelgesteente versierd. Het eerste fundament was jaspis, het tweede saffier, het derde chalcidon, het vierde smaragd,
20. het vijfde onyx, het zesde sardius, het zevende chrysoliet, het achtste beril, het negende topaas, het tiende Chrysopraas, het elfde hyacint, het twaalfde amethyst.
21. En de twaalf poorten waren twaalf parels. Elke poort apart bestond uit een parel, en de straat van de stad was zuiver goud, als doorzichtig glas.
22. Ik zag geen tempel in haar, want de Heere, de almachtige God, is haar tempel, en het Lam.
23. En de stad heeft de zon en de maan niet nodig om haar te beschijnen, want de heerlijkheid van God verlicht haar, en het Lam is haar lamp.
24. En de naties die zalig worden, zullen in haar licht wandelen, en de koningen van de aarde brengen hun heerlijkheid en eer erin.
25. En haar poorten zullen overdag nooit gesloten worden, want daar zal geen nacht zijn.
26. En zij zullen de heerlijkheid en de eer van de naties daarin brengen.
27. Al wat onrein is, zal er niet inkomen, en ook niemand die zich bezighoudt met gruwelen en leugens, maar alleen zij die geschreven zijn in het boek des levens van het Lam.

Openbaring 22: 1-21

1. En hij liet mij een zuivere rivier zien, van het water des levens, helder als kristal, die uit de troon van God en van het Lam kwam.
2. In het midden van haar straat en aan de ene en de andere zijde van de rivier bevond zich de Boom des levens, die twaalf vruchten voortbrengt – van maand tot maand geeft Hij Zijn vrucht. En de bladeren van de Boom zijn tot genezing van de heidenvolken.

3. En geen enkele vervloeking zal er meer zijn. En de troon van God en van het Lam zal daar zijn, en Zijn dienstknechten zullen Hem dienen,
4. en zullen Zijn aangezicht zien, en Zijn Naam zal op hun voorhoofd zijn.
5. En daar zal geen nacht zijn, en zij hebben geen lamp en ook geen zonlicht nodig, want de Here God verlicht hen. En zij zullen als koningen regeren in alle eeuwigheid.
6. En hij zei tegen mij: Deze woorden zijn betrouwbaar en waarachtig. En de Heere, de God van de heilige profeten, heeft Zijn engel gezonden om Zijn dienstknechten te laten zien wat met spoed moet gebeuren.
7. En zie, Ik kom spoedig. Zalig is hij die de woorden van de profetie van dit boek in acht neemt.
8. En ik, Johannes, ben het die deze dingen gezien en gehoord heb. En toen ik ze gehoord en gezien had, viel ik neer om te aanbidden voor de voeten van de engel die mij deze dingen liet zien.
9. En hij zei tegen mij: Pas op dat u dat niet doet! Want ik ben een mededienstknecht van u en van uw broeders, de profeten, en van hen die de woorden van dit boek in acht nemen. Aanbid God.
10. En hij zei tegen mij: Verzegel de woorden van de profetie van dit boek niet, want de tijd is nabij.
11. Wie onrecht doet, laat hij nog meer onrecht doen. En wie vuil is, laat hij nog vuiler worden. En wie rechtvaardig is, laat nog meer gerechtvaardigd worden. En wie heilig is, laat hij nog meer geheiligd worden.
12. En zie, Ik kom spoedig en Mijn loon is bij Mij om aan ieder te vergelden zoals zijn werk zal zijn.
13. Ik ben de Alfa, en de Omega, het Begin en het Einde, de Eerste en de Laatste.
14. Zalig zijn zij die Zijn geboden doen, zodat zij recht mogen hebben op de Boom des levens, en opdat zij door de poorten de stad mogen binnengaan.
15. Maar buiten bevinden zich de honden, de tovenaars, de ontuchtplegers, de moordenaars, de afgodendienaars en ieder die de leugen liefheeft en doet.
16. Ik, Jezus, heb Mijn engel gezonden om bij u in de gemeenten van deze dingen te getuigen. Ik ben de Wortel en het Nageslacht van David, de blinkende Morgenster.
17. En de Geest en de bruid zeggen: Kom! En laat hij die het hoort, zeggen: Kom! En laat hij die dorst heeft, komen; en laat hij die wil, het water des levens nemen, voor niets.
18. Want ik getuig aan ieder die de woorden van de profetie van dit boek hoort: Als iemand iets aan deze dingen toevoegt, zal God hem de plagen toevoegen die in dit boek geschreven zijn.
19. En als iemand afdoet van de woorden van het boek van deze profetie, zal God zijn deel afdoen van het boek des levens, en van de heilige stad, van de dingen die in dit boek geschreven zijn.
20. Hij Die van deze dingen getuigt, zegt: Ja, Ik kom spoedig. Amen. Ja, kom, Here Jezus!
21. De genade van onze Here Jezus Christus zij met u allen. Amen.